

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
info@enmin.lt

Nr. 61000 -

į 2020-08-25 Nr. (21.3-25E)3-1337

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) susipažino su viešai konsultacijai pateiktais Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – EEĮ projektas), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 14, 20, 20², 22 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – AIEĮ projektas), Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 28¹, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13¹, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3098 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymo projektu (toliau – EĮ projektas). Bendrovės pastabos ir pasiūlymai EEĮ, AIEĮ ir EĮ projektams (toliau – įstatymų projektai) išdėstyti pastabų ir pasiūlymų lentelėje (pridedama).

Kaip nurodyta aiškinamajame rašte, įstatymų projektais yra siekiama perkelti Europos Sąjungos teisės aktų, *inter alia* 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, reikalavimus į Lietuvos nacionalinę teisę. Numatoma įstatymų projektų įsigaliojimo data – 2021 m. sausio 1 d.

Pastebėtina, kad dauguma įstatymų projektų nuostatų yra suformuluotos veidrodiniu principu – tiesiogiai perkeltiant direktyvų nuostatas jų nedetalizuojant. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų projektais, o ypač EEĮ projektu, kuriame keičiama daugiau kaip pusė dabartinės įstatymo redakcijos nuostatų, siekiama reglamentuoti iki šiol neegzistavusius visuomeninius santykius (pavyzdžiui, lankstumo paslaugos), o kartu su įstatymų projektais nėra teikiami juos įgyvendinančių teisės aktų projektai, Bendrovei sudėtinga įvertinti būsimo reguliavimo įtaką Bendrovės veiklos procesams. Įvertinus tai, kad iki naujojo teisinio reguliavimo liko mažiau nei keturi mėnesiai, prašome Energetikos ministerijos, kaip šių projektų rengėjos, **suorganizuoti siūlomų esminių pokyčių/naujovių pristatymą įstatymų projektų adresatams.**

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų lentelė, 30 lapų.

Generalinis direktorius

Mindaugas Keizeris

Raimonda Ragelytė, tel. 8 693 52227, el. p. raimonda.ragelyte@ignitis.lt
Ugnė Adomaitytė, tel. 8 687 46975, el. p. ugne.adomaityte@ignitis.lt

Klientų aptarnavimas

Klientų aptarnavimo tel. 1852 arba 8 697 61 852*

Nemokama elektros sutikimų linija 1852

Nemokama dujų tiekimo sutikimo linija 1804

Svetainė www.eso.lt

*ilgasis numeris apmokestinamas pagal kliento ryšio operatoriaus plano įkainius

Įmonės rekvizitai

AB „Energijos skirstymo operatorius“

Aguonų g. 24, 03212 Vilnius, Lietuva

El. p. info@eso.lt

Juridinio asmens kodas 304151376

PVM mokėtojo kodas LT100009860612

Registrų tvarkytojas VĮ Registrų Centras

E. pristatymas 304151376

Bendrovė tvarko Jūsų asmens duomenis tik teisės aktuose apibrėžtais teisėtais pagrindais. Detalesnė informacija apie Jūsų asmens duomenų tvarkymo sąlygas ir susijusias teises viešai skelbiama Bendrovės interneto svetainėje: www.eso.lt

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ PASTABOS IR PASIŪLYMAI

2020 m. rugsėjo 9 d.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo projektas		
1.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 2 straipsnį 1¹ dalimi: „1¹. Aktyvusis vartotojas – galutinis vartotojas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų, kurie vartoja ir (ar) kaupia elektros energiją, pagamintą jų nekilnojamojo turto objektuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, arba kurie parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, su sąlyga, kad tokia veikla nėra jų pagrindinė komercinė ūkinė veikla.“	Direktyvoje 2019/944 aktyvusis vartotojas apibrėžiamas kaip „galutinis vartotojas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų, kurie vartoja arba kaupia elektros energiją, pagamintą jo patalpose, esančiose uždarose teritorijose arba, <u>kai tai leidžia valstybė narė, kitose patalpose, arba kurie parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja lankstumo ar energijos vartojimo efektyvumo programose, su sąlyga, kad ta veikla nėra jo pagrindinė komercinė arba profesinė veikla</u>“. Bendrovės nuomone, projektu perkeliama Direktyvos 2019/944 nuostata yra nepgrįstai susiaurinama, nes aktyviesiems vartotojams leidžiama vartoti ir (ar) kaupti tik jų valdomose patalpose pasigamintą elektros energiją. Manome, kad, siekiant lyginti apkrovos grafiką ir mažinti energijos kainą pikų metu, aktyviaisiais vartotojais turėtų būti laikomi ir tie vartotojai (ir atitinkamai jiems leidžiama tokia veikla), kurie kaupia ir parduoda ne tik savo nekilnojamojo turto objektuose pasigamintą elektros energiją (pagal Direktyvos 2019/944 nuostatos dalį „pagamintą jo patalpose, esančiose uždarose teritorijose arba, kai tai leidžia valstybė narė, kitose patalpose“).	„1¹. Aktyvusis vartotojas – galutinis vartotojas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų, kurie vartoja ir (ar) kaupia elektros energiją, pagamintą jų nekilnojamojo turto objektuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, arba kurie parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, su sąlyga, kad tokia veikla nėra jų pagrindinė komercinė ūkinė veikla.“
2.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 2. Papildyti 2 straipsnį 1² dalimi: „1². Balansavimas – veiksmai ir procesai, kuriais perdavimo sistemos operatorius nuolat užtikrina elektros energetikos sistemos dažnio išlaikymą iš anksto nustatytame stabilumo intervale ir rezervų kiekio, būtino <u>reikiamai kokybei</u> užtikrinti, atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.“	Nėra aišku, kas aptariamose nuostatos kontekste yra laikoma „reikiama kokybe“. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti nuostatą.	
3.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas	Žodis „atlikti“ sąvokos apibrėžime yra perteklinis (neturi pridėtinės vertės), todėl siūlytina jo atsisakyti.	„1³. Balansavimo energija – elektros energija, kurią perdavimo sistemos operatorius

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	3. Buvusią 2 straipsnio 1¹ dalį laikyti 1³ dalimi, ją pakeisti ir išdėstyti taip: „1³. Balansavimo energija – elektros energija, kurią perdavimo sistemos operatorius naudoja balansavimui atlikti ir kurią tiekia balansavimo paslaugų teikėjai.“		naudoja balansavimui atlikti ir kurią tiekia balansavimo paslaugų teikėjai.“
4.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 12. Papildyti 2 straipsnį 7³ dalimi: „7³. Elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugos (toliau – lankstumo paslaugos) – rinkos dalyvių teikiamos paslaugos, kurias tinklų operatoriai įsigyja rinkos sąlygomis, reaguodami į lankstumo poreikį jų valdomuose elektros tinkluose ir siekdami užtikrinti <u>nepertraukiamą ir efektyvų paslaugų elektros energetikos sistemoje teikimą</u> kuo mažesnėmis sąnaudomis. Lankstumo paslaugos, be kita ko, apima su elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymu, vartotojo paklausos pokyčio valdymu, paklausos telkimu, energijos kaupimu, perkrovos valdymu ir paskirstytąją gamybą susijusias paslaugas.“ <...> 36. Papildyti 2 straipsnį 30¹¹ dalimi: „30¹¹. Papildomos paslaugos – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių įsigijamos paslaugos, <u>būtinose elektros tinkluose eksploatuoti</u>, įskaitant balansavimo ir su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, išskyrus perkrovos valdymo	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktu, teisėkūroje turi būti vadovaujama aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti, be kita ko, aiškus ir nedviprasmiškas. Pastebėtina, kad lankstumo paslaugų sąvokos apibrėžimas yra platus, abstraktaus pobūdžio ir gali būti suprantamas nevienareikšmiškai. Be to, apibrėžiant lankstumo paslaugas ir papildomas paslaugas vartojamos analogišką reikšmę turinčios formuliuotės (pabrauktoji dalis), pavyzdžiui, neaišku kuo skirstomųjų tinklų operatoriaus vykdoma elektros energijos persiuntimo veikla, kaip „elektros energetikos sektoriaus paslauga“, skiriasi nuo „tinklo eksploatavimo“. Tai nulemia, jog nėra aiškus lankstumo paslaugų ir papildomų paslaugų sąvokų santykis, t.y. ar lankstumo paslaugų sąvoka yra platesnė sąvoka ir į jos apimtį patenka papildomos paslaugos, ar ne. Atitinkamai nėra aiški ir su šiomis sąvokomis susijusių nuostatų (pavyzdžiui, 9 straipsnio 3 dalies 35 punkto, 22¹ straipsnio 2 dalies 2 punkto, 40¹ straipsnio) taikymo sritis (apimtis). Jei papildomos paslaugos yra sudėtinė lankstumo paslaugų dalis: - siūlytina patikslinti lankstumo paslaugų sąvoką nurodant, jog lankstumo paslaugos, be kita ko, apima ir papildomas paslaugas; - jei siekiama įtvirtinti, kad skirstomųjų tinklų operatorius rengtų ir teiktų Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – Taryba arba VERT) tvirtinti prekybos tvarkos aprašą, specifikacijas ir standartinius reikalavimus dėl lankstumo paslaugų, įskaitant papildomas paslaugas, tačiau neįskaitant su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų, pakoreguoti 40¹ straipsnio nuostatas, nurodant išimtį dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų. Jei papildomos paslaugos nėra sudėtinė lankstumo paslaugų dalis, siūlytina projekte nurodyti, kokia tvarka turės būti įsigijamos ir	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	paslaugas, apibrėžiamas Reglamente (ES) 2019/943.“ <...> 48. Papildyti 2 straipsnį 42² dalimi: „42². Su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos – tinklų operatorių iš rinkos dalyvių įsigyjamoms paslaugoms, kuriomis tinklų operatoriai naudojami įtampai reguliuoti, greitam reaktyviosios srovės tiekimui, vietos tinklo stabilumo inercijai, trumpojo jungimo srovei, paleidimo po visuotinės avarijos galimybei ir izoliuotojo veikimo galimybei užtikrinti.“ 5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas 5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 35 punktu: „35) tvirtina skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtą prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą, reglamentuojantį lankstumo paslaugų įsigijimą ir naudojimą skaidriomis, nediskriminacinėmis ir rinkos veikimu pagrįstomis sąlygomis;“. 12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 22¹ straipsniu: „22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai 2. Aktyvieji vartotojai turi teisę: <...> 2) dalyvauti teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;	naudojamos papildomos paslaugos (išskyrus su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos, kurių įsigijimo tvarkos reglamentavimas jau yra įtrauktas į projektą). Taip pat prašome paaiškinti, kaip turėtų būti suprantama lankstumo paslaugų apibrėžime vartojama „su paskirstytąja gamyba susijusių paslaugų“ sąvoka. Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 31 dalyje yra apibrėžta tik paskirstytosios gamybos sąvoka (elektros energijos gamyba prie skirstomųjų tinklų prijungtuose elektros energijos gamybos įrenginiuose), tačiau susijusios paslaugos nėra apibrėžiamos, todėl šia apimtimi nuostatos turinys lieka neaiškus ir yra tikslintinas.	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	25 straipsnis. Įstatymo papildymas 40¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 40¹ straipsniu: „40¹ straipsnis. Paskata skirstomuosiuose tinkluose naudotis lankstumo paslaugomis <....>		
5.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 14. Papildyti 2 straipsnį 9¹ dalimi: „9¹. Elektros energijos apskaitos prietaisas (toliau – apskaitos prietaisas) – elektros energijos matavimo priemonė ir (ar) matavimo priemonė, kuri yra matavimo sistemos sudedamoji dalis.“	Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.5 papunktis numato, kad „<i>viename įstatyme apibrėžta sąvoka neturi būti apibrėžiama kituose įstatymuose, nebent specialiajame įstatyme pateikta sąvokos apibrėžtis yra būdinga tik tam tikrai santykių sričiai (tokiu atveju turėtų būti paminėta, kad šios sąvokos turinys yra būtent toks tik tam tikroje srityje)</i>“. Atsižvelgiant į tai, kad tiek sąvoka „matavimo priemonė“, tiek sąvoka „matavimo sistema“ yra naudojama bendruosius energetikos veiklos reikalavimus nustatančiame Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, manytina, kad projekte siūloma įtvirtinti sąvokos „elektros energijos apskaitos prietaisas“ apibrėžimą siekiant pabrėžti jos specifiską paskirtį būtent elektros energetikos sektoriuje. Visgi, iš pateikto apibrėžimo, neaišku, kaip siūloma nauja sąvoka būdinga tik elektros energetikos sektoriui, nes sąvokos apibrėžime nėra jokių papildomų požymių, pakeičiančių „matavimo priemonės“ sąvokos turinį (skirtingai nei projektuose įtvirtinta sąvoka „elektrinė“, kuri skirtingai apibrėžiama Elektros energetikos įstatymo ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo projektuose). Atsižvelgiant į teisės aktų rengimo rekomendacijas, siūlytina patikslinti sąvoką požymiais, pabrėžiančiais jos specifinį pobūdį Elektros energetikos įstatymo taikymo srityje. Papildomai pastebėtina, kad matavimo priemonė visais atvejais yra matavimo sistemos sudedamoji dalis (nėra matavimo priemonių, kurios nepriklausytų matavimo sistemai), todėl toks požymis sąvokos apibrėžime yra perteklinis.	„9¹. Elektros energijos apskaitos prietaisas (toliau – apskaitos prietaisas) – matavimo priemonė, galinti išmatuoti vartotojo suvartotos ir (ar) gamintojo pagamintos energijos kiekį ir (ar) matavimo priemonė, kuri yra matavimo sistemos sudedamoji dalis.“
6.	1 straipsnis. 2 straipsnio	Direktyvos 2019/944 2 straipsnio 18 dalyje numatyta, kad „ <i>telkimas</i> –	„14 ² . Elektros energijos paklausos

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	pakeitimas 18. Pakeisti 2 straipsnio 14² dalį ir ją išdėstyti taip: „14². Elektros energijos paklausos telkimas (toliau – paklausos telkimas) – asmens veikla, apimanti jo paties ir (ar) grupės kitų vartotojų elektros energijos paklausos pokyčių ir (ar) elektros energijos gamybos derinimą, siekiant nesuvalytos arba pagamintos elektros energijos kiekį ir (ar) nesuvalytą arba patiektą galią parduoti, pirkti arba pateikti aukcionui viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų.“	<i>funkcija, kurią atlieka fizinis arba juridinis asmuo, kuris pardavimo, pirkimo arba pateikimo aukcionui bet kokiaje elektros energijos rinkoje tikslais sukombinuoja daugelio vartotojų apkrovą arba jų pagamintą elektros energiją</i>“. Taigi, telkimas apibrėžiamas per vartotojų apkrovą arba jų pagamintos elektros energijos sukombinavimo požymį. Įstatyme siūloma šią direktyvos nuostatą siūloma perkelti įtvirtinant „<i>elektros energijos paklausos telkimo</i>“ sąvoką. Bendrovės nuomone, toks sąvokos formulavimas yra klaidinantis, kadangi paklausos sąvoka paprastai suprantama kaip ekonomikos terminologijos dalis, o elektros energetikos sektorių reglamentuojančiuose teisės aktuose „paklausos“ sąvoka atskirai nėra apibrėžta ar vartojama. Atsižvelgiant į tai bei derinant su Direktyvoje 2019/944 pateikiamame telkimo apibrėžime nurodomais vartotojų apkrovos ir pagamintos elektros energijos požymiais, siūlytina tikslinti elektros energijos paklausos telkimo sąvoką, jos apibrėžimą. Atsižvelgiant į pateiktą pastabą ir pasiūlymą atitinkamai tikslintinos ir kitos susijusios projekto nuostatos.	Apkrovų ir (ar) generuojančių galių telkimas (toliau – paklausos telkimas) – asmens veikla, apimanti jo paties ir (ar) grupės kitų vartotojų elektros energijos paklausos apkrovų pokyčių ir (ar) elektros energijos gamybos derinimą, siekiant nesuvalytos arba pagamintos elektros energijos kiekį ir (ar) nesuvalytą arba patiektą galią parduoti, pirkti arba pateikti aukcionui viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų.“
7.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 19. Papildyti 2 straipsnį 14³ dalimi: „14³. Elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis – sutartis, kurios pagrindu tiekėjas tiekia elektros energiją vartotojui, išskyrus sutartis, susijusias su išvestinėmis priemonėmis.“	Atkreipiame dėmesį, kad 2020 m. gegužės 7 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2900, kurio nuostatos įsigaliojo 2020 m. birželio 1 d. Minėtu įstatymo pakeitimu, be kita ko, įtvirtintos nuostatos, susijusios su <i>supplier centric model</i> koncepcijos taikymu: nustatyta nauja sutartinių santykių tarp tiekėjo ir vartotojo struktūra, tai yra privalomas vienos sutarties modelis buitinių vartotojų segmentui ir mišrus (pasirinktinai – vienos arba dviejų sutarčių) modelis nebutinių vartotojų segmentui. Esant vienos sutarties modeliui, persiuntimo paslaugos organizavimu vartotojui rūpinsis atitinkamas sutartį su vartotoju sudaręs tiekėjas, o vartotojas su tokiu tiekėju sudarys ne elektros energijos pirkimo-pardavimo, o kompleksinę – elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį (žr. galiojančios įstatymo redakcijos 40 straipsnio 2 dalį, 61 straipsnį). Šiuo aspektu siūlytina įvertinti, ar įstatyme vartojamų sąvokų nereikia papildyti ir kita – alternatyvia – sutarties rūšį apibrėžiančia sąvoka	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		„elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis“ bei įvertinti, ar projekto nuostatos, referuojančios į elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartis, nepagrįstai neriboja sutartinių santykių tarp vartotojo ir tiekėjo bei operatoriaus struktūros galimybių (pavyzdžiui, projekto 31 straipsnis, 32 straipsnis ir kt.).	
8.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 24. Papildyti 2 straipsnį 17² dalimi: 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas „17². Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas (toliau – prijungimo taškas) – elektros tinklų sąsaja, kuria elektros energijos gamybos įrenginys, jungiamoji linija, skirstomieji tinklai, vartotojo objektas ar kitas tinklų naudotojo įrenginys prijungiamas prie perdavimo tinklų, skirstomųjų tinklų ar kitų elektros tinklų sistemos, kaip nustatyta prijungimo prie elektros tinklų sutartyje. Prijungimo taško vieta nustatoma nuosavybės ribų akte ir, jei nenurodyta kitaip, sutampa su šiame akte nustatyta elektros tinklų operatoriaus ir jų naudotojo elektros tinklų nuosavybės riba. Prijungimo taške esančius elektros tinklų įrenginius nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo elektros tinklų operatorius.“	Pažymėtina, kad šiuo metu ne visi prijungimo taške esantys elektros tinklų įrenginiai priklauso tinklų operatoriui nuosavybės ar kita teise, pavyzdžiui komutaciniai įrenginiai (jungtuvai, galios skyrikliai, oro linijų jungtuvai ir pan.) priklauso ne operatoriui. Šiuo aspektu projektas stokoja aiškumo, kodėl nustatomas toks minėtų įrenginių teisinis režimas ir kokiems įrenginiams jis taikomas: esamiems ar naujai prijungimo taške įrengiamiems įrenginiams. Jei projekto rengėjų nuomone, toks teisinis režimas taikytinas ir esamų įrenginių atžvilgiu, projekte turi būti nuostatos, numatančios šių įrenginių perėjimo operatoriaus nuosavybės ar valdymui tvarką.	17². Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas (toliau – prijungimo taškas) – elektros tinklų sąsaja, kuria elektros energijos gamybos įrenginys, jungiamoji linija, skirstomieji tinklai, vartotojo objektas ar kitas tinklų naudotojo įrenginys prijungiamas prie perdavimo tinklų, skirstomųjų tinklų ar kitų elektros tinklų sistemos, kaip nustatyta prijungimo prie elektros tinklų sutartyje. Prijungimo taško vieta nustatoma nuosavybės ribų akte ir, jei nenurodyta kitaip, sutampa su šiame akte nustatyta elektros tinklų operatoriaus ir jų naudotojo elektros tinklų nuosavybės riba. Prijungimo taške esančius elektros tinklų įrenginius nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo elektros tinklų operatorius.“
9.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 37. Papildyti 2 straipsnį 30¹² dalimi: „30¹². Parodomasis projektas – inovatyvus technologijų projektas, kuriuo demonstruojama technologija	Projektą siūloma papildyti iki šiol teisės sistemoje nebuvo savaime – „parodomasis projektas“. Nors ši sąvoka perkeliama iš Reglamento (ES) 2019/943, visgi matyti, kad projekte siūlomoje formuluočioje paliekama neapibrėžtumo, kuris nacionalinėje teisėje turėtų būti panaikintas. Bendrovės vertinimu, praktikoje tiek ūkio subjektui, tiek sprendimą priimančiai institucijai (šiuo atveju – Tarybai) bus sudėtinga nustatyti, ar	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	yra pirma tokios rūšies technologija Europos Sąjungoje ir kuri yra didelė naujovė, gerokai lenkianti naudojamą technologijas.“ 8 straipsnis. Įstatymo papildymas 18¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 18¹ straipsniu: „18¹ straipsnis. Parodomieji projektai elektros energetikos sektoriuje 1. Elektros energetikos sektoriuje įgyvendinamas projektas Tarybos sprendimu gali būti pripažintas parodomuoju projektu. <...> 3. Sprendimą dėl projekto pripažinimo parodomuoju projektu Taryba priima įvertinusi šio straipsnio 2 dalies pagrindu gautą informaciją ir duomenis, atsižvelgdama į šiuos reikalavimus: 1) parodomuoju projektu turi būti demonstruojama technologija, kuri yra pirma tokios rūšies technologija Europos Sąjungoje ir yra didelė naujovė, gerokai lenkianti naudojamą technologijas; 2) parodomasis projektas turi skatinti naudoti tvarius, patikimus ir mažai anglies dioksido išmetančius energijos šaltinius, technologijas ar sistemas; 3) parodomasis projektas turi būti plėtojamas ir jo rezultatai naudojami visuomenės naudai. <...>	projektas atitinka įstatyme nustatytus kriterijus tokius kaip „inovatyvus“, „pirma tokios rūšies technologija“, „didelė naujovė“, „gerokai lenkianti“. Siūlytina atskleisti šių sąvokų turinį arba nustatyti, kokiame įgyvendinamajame teisės akte šių sąvokų turinys bus atskleistas plačiau. Nors tokiems projektams užtikrinama elektros energijos priėmimas ir persiuntimas pirmumo teise, vertinant siūlomą parodomųjų projektų reglamentavimą, taip pat, nėra aišku, kokį teisinį režimą įgyja Tarybos sprendimu pripažintas parodomasis projektas – tai, jog tokiems projektams gali (tačiau neprivalo) būti taikomos neapibrėžtos skatinimo priemonės, suponuoja, jog parodomųjų projektų institutas nėra pakankamai atskleistas. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, siekiant teisinio aiškumo, siūlomas reglamentavimas taip pat turėtų atriboti parodomųjų projektų reglamentavimą nuo šiuo metu jau galiojančio veiklos bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje instituto (Energetikos įstatymo 18¹ str.). Be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad projektas Tarybos sprendimu gali būti pripažintas parodomuoju projektu, manytina, jog Tarybai turėtų būti nustatyta pareiga atitinkamais įgyvendinamaisiais teisės aktais numatyti procedūrines tokios asmens teisės įgyvendinimo prielaidas.	
10.	1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas	Bendrovės vertinimu, siūloma sąvokos apibrėžtis yra nekorektiška ir neatitinka sąvokų formavimo reikalavimų:	30. Papildyti 2 straipsnį 22 ² dalimi: „22 ² . Išmanusis elektros energijos

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	30. Papildyti 2 straipsnį 22² dalimi: „22². Išmanusis elektros energijos apskaitos prietaisas (toliau – išmanusis apskaitos prietaisas) – matavimo priemonė, elektros energijos išmaniosios energijos apskaitos sistemos (toliau – išmanioji apskaitos sistema) sudedamoji dalis.“	- <i>pirma</i>, sąvokos apibrėžime turėtų būti naudojamos Elektros energetikos įstatyme, o ne kituose įstatymuose naudojamos sąvokos (projektu siūlomą įvesti sąvoką „elektros energijos apskaitos prietaisas“, kuri prilyginama sąvokai „matavimo priemonė“); - <i>antra</i>, išmanųjį elektros energijos apskaitos prietaisą turėtų apibrėžti jo fizinės savybės, o ne priklausymas sistemai. Priešingu atveju, pagal siūlomą apibrėžimą bet kuris sistemos įrenginys gali būti laikomas išmaniuoju elektros energijos apskaitos prietaisu, o toks aiškinimas sukeltų nepageidaujamas teises pasekmes. Neneigiant poreikio papildyti Elektros energetikos įstatymą aptariama sąvoka, siūlome ją konstruoti atsižvelgiant į Energetikos įstatyme įtvirtintos sąvokos „išmanioji energijos apskaitos sistema“ vidinę logiką (Išmanioji energijos apskaitos sistema – elektroninė energijos vartojimo ir gamybos matavimo sistema, kurią naudojant gaunama daugiau informacijos nei naudojant įprastą energijos apskaitos prietaisą ir kuri gali perduoti ir gauti duomenis elektroniniu ryšiu.)	apskaitos prietaisas (toliau – išmanusis apskaitos prietaisas) – matavimo priemonė elektros energijos išmaniosios energijos apskaitos sistemos (toliau – išmanioji apskaitos sistema) sudedamoji dalis elektroninis apskaitos prietaisas, galintis išmatuoti vartotojo suvartotos ir (ar) gamintojo pagamintos energijos kiekį bei perduoti ir (ar) gauti duomenis elektroniniu ryšiu.“
11.	11 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas Pakeisti 22 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Gamintojų elektros įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme ir teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros energijos gamybos įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojimąsi elektros tinklais, nustatyta tvarka ir sąlygomis. Gamintojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas nustato Energetikos ministerija, vadovaudamasi šiuo įstatymu ir Europos Sąjungos reglamentais.“	Prijungiant elektros energiją generuojančius objektus prie operatoriaus tinklo, tinklo parametrai skaičiuojami ne tik pagal šių objektų leistinąją naudoti (įrengtąją) galią, bet ir pagal galią, kuri atiduodama iš gamintojo elektrinės į tinklą (pavyzdžiui, skaičiuojant, kokio pralaidumo tinklas reikalingas). Šiuo metu įstatyme yra apibrėžta ir vartojama leistinosios naudoti galios sąvoka, bet kitas svarbus parametras (į tinklus iš gamintojo perduodama galia) nėra aiškiai apibrėžtas ir įstatymo tekste nurodomas vartojant išvestines formuluotes. Pavyzdžiui, situacija, kai į tinklus galia neperduodama, apibūdinama taip: „<i>planuojantiems gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus</i>“. Tinklų operatorius, norėdamas nustatyti gamintojų į elektros tinklus atiduodamą galią savo dokumentuose, šiuo metu vartoja sąvoką „leistinoji generuoti galia“. Taip pat pastebėtina, kad tai, jog tinklų operatorius, prijungdamas gamintojų elektros įrenginius, techninius sprendinius nustato atsižvelgdamas į leistinąją naudoti galią ir leistinąją generuoti galią, nėra nurodomas įstatyme, nors tai yra vienas iš principinių gamintojų įrenginių prijungimo proceso aspektų. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad leistinoji naudoti galia yra nurodoma ne tik perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir vartotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje, bet ir kituose dokumentuose (pavyzdžiui, išankstinėse prijungimo	Pakeisti 2 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip: „25. Leistinoji naudoti galia – didžiausia galia, kuri nurodyta perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir vartotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje ir kurią vartotojas gali vartoti iš elektros tinklų bet kuriuo metu.“ Papildyti 2 straipsnį 25¹ dalimi: „25¹. Leistinoji generuoti galia – didžiausia galia, kurią gamintojas gali pagaminti ir perduoti į tinklų operatoriaus valdomą tinklą.“ Pakeisti 22 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti gamintojų elektros įrenginius prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo. Tinklų operatorius privalo prijungti gamintojo

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		sąlygose), todėl šiuo metu galiojančios leistinosios naudoti galios sąvokos apibrėžimas yra nekorektiškas.	elektros įrenginius prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių įrenginių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui gamintojo ir tinklų operatoriaus tinklų dalyje. Tinklų operatorius, prijungdamas gamintojų elektros įrenginius, techninius sprendinius nustato atsižvelgdamas į leistiną naudoti galią ir leistiną generuoti galią. Pakeisti 22 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip: „8. Gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir pateikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą. Ši nuostata netaikoma gaminantiems vartotojams, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams ir planuojantiems į elektros tinklus patiekti elektros energiją, likusią nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvaldomos elektros energijos, kai elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 500 kW ir ne didesnė negu gamintojo objektui suteikta leistinoji naudoti galia ir kai šie gamintojai neketina dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus ir atsinaujančių išteklių energijos bendrijoms, kurių leistinoji generuoti galia yra lygi 0 kW ir kurie neketinančioms neketina dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione.“
12.	12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 22¹ straipsniu: „22¹ straipsnis. Aktyvieji	Aktyvieji vartotojai yra itin reikšmingas Direktyvos 2019/944 elementas įgalinantis vartotojus – t.y. vartotojams turėtų būti suteikta galimybė vartoti, kaupti ir parduoti rinkai pačių pasigaminatą elektros energiją rinkai ir dalyvauti visose elektros energijos rinkose, sistemą padarant lanksčia.	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	vardotojai 1. Galutiniai vartotojai turi teisę veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai tiesiogiai arba per nepriklausomus paklausos telkėjus ar per tiekėjus, teikiančius su paklausos telkimu susijusias paslaugas, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. 2. Aktyvieji vartotojai turi teisę: 1) parduoti pačių pasigamintą elektros energiją. Šis punktas apima elektros energijos pardavimą pagal elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) kitais Elektros energijos rinkos taisyklėse numatytais būdais; 2) dalyvauti teikiant lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones; 3) perleisti jų veiklai reikalingų elektros įrenginių valdymą, įskaitant įrengimą, eksploatavimą, duomenų tvarkymą ir techninę priežiūrą, trečiajai šaliai. Tokia trečioji šalis nėra laikoma aktyviuoju vartotoju. 3. Aktyvieji vartotojai yra finansiškai atsakingi už disbalansą, kurį sukelia jų veikla elektros energetikos sistemoje. 4. Aktyvieji vartotojai, kuriems priklauso energijos kaupimo įrenginiai, turi teisę prisijungti prie elektros tinklų Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. 5. Aktyviojo vartotojo, kuris taip pat yra ir gaminantis vartotojas, kaip	Vis dėlto, vertinant siūlomą reglamentavimą, nėra aišku, nuo kurio momento vartotojas tampa aktyviu vartotoju – siūlytina nustatyti tam tikrų juridinių faktų buvimą, kurių egzistavimas vartotoją kvalifikuotų kaip aktyvų vartotoją. Be to, pagal minėtą Direktyvą valstybės narės savo nacionalinėje teisėje turėtų galėti nustatyti skirtingas nuostatas, reglamentuojančias individualiems ir kartu veikiantiems aktyviesiems vartotojams, taip pat namų ūkiams ir kitiems galutiniams vartotojams taikomas mokesčius ir rinkliavas (preambulės 42 p.). Antra vertus, nėra aiškus aktyvių vartotojų ir gaminančių vartotojų santykis. Vertinant siūlomą reglamentavimą, galimi atvejai, kai aktyvus vartotojas ir gaminantis vartotojas sutampa, tokiu atveju „visa apimtimi taikomi reikalavimai gaminantiems vartotojams nustatyti“. Tačiau, kaip būtų reguliuojami atvejai, nesant tokios sutapties – pvz. kartu veikiančių iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos energijos vartotojų (Direktyvos 2018/2001 2 str.)¹ atveju. Pagal Direktyvą 2019/944, valstybės narės užtikrina, kad aktyviesiems vartotojams būtų taikomi sąnaudas atspindintys, skaidrūs ir nediskriminaciniai tinklo mokesčiai, kurie apskaitomi kaip atskirai už į tinklą tiekiamą ir iš tinklo vartojama elektros energija, laikantis šios direktyvos 59 straipsnio 9 dalies ir Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnio, užtikrinant, kad jie tinkamai ir subalansuotai prisidėtų prie bendrų sistemos išlaidų, todėl kyla klausimas, kokie tinklo mokesčiai bus taikomi aktyviesiems vartotojams, kai jie nebus gaminantys vartotojai. Papildomai pažymime, jog priešingai nei teigiama projekte, gaminančio vartotojo samprata pateikiama Elektros energetikos įstatyme. Atsižvelgiant į tai, naujojo rinkos dalyvio veikla turėtų būti reglamentuojama nuodugniau. Siūlytina patikslinti nuostatas, įgalinančias vartotojus tapti aktyviais. Kartu pastebėtina, kad aptariamo straipsnio 3 punkte numatyta aktyviųjų vartotojų teisė neatitinka Direktyvos 2019/944 15 straipsnio 2 dalies d) punkto, kuriame numatyta, kad „2. Valstybės narės užtikrina, kad aktyvieji vartotojai: <...> turėtų teisę deleguoti jų veiklai reikalingų įrenginių valdymą, įskaitant įrengimą, eksploatavimą, duomenų tvarkymą ir techninę priežiūrą, trečiajai šaliai; be to delegavimo, trečioji šalis neturi būti laikoma aktyviuoju vartotoju.“ Tuo tarpu projekte klaidingai numatyta,	

¹ Pagal Direktyvą 2018/2001 (RES) yra kelios gaminančių vartotojų kategorijos - iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojas bei *kartu* veikiantys iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai (2 str. 14 ir 15 d.)

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	apibrėžta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, veikai elektros energetikos sektoriuje visa apimtimi taikomi reikalavimai gaminantiems vartotojams nustatyti šiame įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.“	kad perleidus įrenginių valdymą trečioji šalis nelaikoma aktyviau vartotoju.	
13.	22 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas 6. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 14 punktu: „14) rengti ir, suderinus su perdavimo sistemos operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais, teikti Tarybai tvirtinti prekybos lankstumo paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 40¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais standartinius reikalavimus tokioms paslaugoms;“ 25 straipsnis. Įstatymo papildymas 40¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 40¹ straipsniu: 40¹ straipsnis. Paskata skirstomuosiuose tinkluose naudotis lankstumo paslaugomis 1. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę įsigyti lankstumo paslaugas ir jomis naudotis skirstomuosiuose tinkluose, vadovaudamasis jo parengta ir Tarybos patvirtinta prekybos lankstumo paslaugomis tvarka. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarka turi įgalinti skirstomųjų tinklų operatorių pirkti lankstumo paslaugas,	Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 15.4 papunkčiu, teisės aktais tvirtinamų dokumentų pavadinimai turi turėti dokumento reikšmę. Šiuo aspektu atsižvelgiant į projekto 5 straipsnio 5 dalimi siūlomo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies pakeitimus, siūlome suvienodinti projekte vartojamo to paties dokumento pavadinimą (vietoj „Prekybos lankstumo paslaugomis tvarka“ keisti į „Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašas“).	„14) rengti ir, suderinus su perdavimo sistemos operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais, teikti Tarybai tvirtinti prekybos lankstumo paslaugomis tvarką os aprašą, tokių paslaugų specifikacijas ir šio įstatymo 40¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais standartinius reikalavimus tokioms paslaugoms;“ „1. Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę įsigyti lankstumo paslaugas ir jomis naudotis skirstomuosiuose tinkluose, vadovaudamasis jo parengta ir Tarybos patvirtinta prekybos lankstumo paslaugomis tvarką os aprašas. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarką os aprašas turi įgalinti skirstomųjų tinklų operatorių pirkti lankstumo paslaugas, kad būtų pagerintas skirstomųjų tinklų eksploatavimo ir plėtros efektyvumas, ir skatinti skirstomųjų tinklų operatorių tokias paslaugas įsigyti ir jas naudoti. <...> 3. Rengdamas ir taikdamas prekybos lankstumo paslaugomis tvarką os aprašą, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus, skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti, kad lankstumo paslaugoms įsigyti taikoma skaidri ir dalyvavimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinį visų susijusių rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančių išteklių energiją,

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	kad būtų pagerintas skirstomųjų tinklų eksploatavimo ir plėtros efektyvumas, ir skatinti skirstomųjų tinklų operatorių tokias paslaugas įsigyti ir jas naudoti. <...> 3. Rengdamas ir taikydamas prekybos lankstumo paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus, skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti, kad lankstumo paslaugoms įsigyti taikoma skaidri ir dalyvavimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinę visų susijusių rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančių išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių paklausos valdymu, asmenų, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančių energijos kaupimo įrenginius, ir paklausos telkimu užsiimančių rinkos dalyvių dalyvavimą. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai tvirtinti prieš tai suderinęs su perdavimo sistemos operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais.		rinkos dalyvių, užsiimančių paklausos valdymu, asmenų, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančių energijos kaupimo įrenginius, ir paklausos telkimu užsiimančių rinkos dalyvių dalyvavimą. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarką os aprašą, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus skirstomųjų tinklų operatorius teikia Tarybai tvirtinti prieš tai suderinęs su perdavimo sistemos operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais.“
14.	23 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas Pakeisti 39¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: „39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas 1. Skirstomųjų tinklų plėtra grindžiama skaidriu tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000	Visų pirma, atsižvelgiant į tai, kad projekte numatytais pakeitimais reikšmingai išplečiami reikalavimai bei įtvirtinamas prognozavimo kompleksiško principas skirstomųjų tinklų operatoriaus rengiamam 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planui, kas suponuoja gerokai ilgesnį dokumento ir prognozių rengimo etapą bei į tai, kad minėtas dokumentas remiasi ilgalaikėmis prognozėmis ir prielaidomis, kurios reikšmingai nekinta kasmet, siūlome nustatyti, kad minėtą investicijų planą skirstomųjų tinklo operatorius rengia kas 5 metus ir esant poreikiui ir/ar reikšmingai pasikeitus prognozių prielaidoms jį atnauja dažniau.	23 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas Pakeisti 39¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: „39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas 1. Skirstomųjų tinklų plėtra grindžiama skaidriu tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kasmet ne rečiau nei kas 5 metus rengia ir skelbia 10 metų skirstomųjų

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	vartotojų, kasmet rengia ir skelbia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojais, įskaitant elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas), elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei Nacionaliniame pažangos plane ir (ar) energetikos politikos nacionalinėse plėtros programose ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytais išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, be kita ko, grindžiamomis reikiamomis vidutinės trukmės ir ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis.“ „2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane, be kita ko, nurodoma: 1) atskirose teritorijose, kurios numatomos skirstomųjų tinklų operatoriaus licenciijoje nurodytą teritoriją suskirsčius atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytą teritorinį skirstymo principą ir į skirstomojo tinklo savybių homogeniškumą atitinkamoje teritorijoje (toliau – skirstymo teritorijos), skirstomųjų tinklų įrengimo, atnaujinimo gairės – infrastruktūros dalys, reikalingos prijungti naujus	Antra, Bendrovės vertinimu, aptariama nuostata dalyje, kurioje numatoma, kad 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros planas grindžiamas „tinklo optimizavimo galimybėmis, be kita ko, grindžiamomis reikiamomis vidutinės trukmės ir ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis“, yra teisiškai neapibrėžta. Siūlytina detalizuoti „vidutinės trukmės ir ilgalaikių lankstumo paslaugų“ turinį (pavyzdžiui, nustatant minimalią laiko ribą ar pan.). Trečia, nėra aišku kas yra „Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytą teritorinį skirstymo principą“, kadangi minėtame dokumente tai nėra aiškiai nurodyta. Be to, pažymime, kad skirstymas pagal teritorinį principą tuomet turi būti numatytas ir kituose su tuo susijusiuose dokumentuose - Nacionaliniame pažangos plane ir (ar) energetikos politikos nacionalinėse plėtros programose ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, kuriuose pateikiamos Lietuvos Respublikos energetikos sistemos plėtojimosi gairės ir prielaidos. Priešingu atveju siūlome atsisakyti teritorinio skirstymo principo, kadangi, kaip ir minėjome, didžioji dalis prognozių bei planavimo dokumentų įskaitant, bet neapsiribojant ir perdavimo tinklo operatoriaus 10 metų investiciniame plėtros plane numatytomis prognozėmis, kuriomis būtų remtasi rengiant ir skirstomųjų tinklų operatoriaus plėtros planus, nėra paremtos projekte numatyto teritoriniu skirstymo principu. Be to, siūlytina detalizuoti ir toje pačioje dalyje esančią nuostatą „skirstomojo tinklo savybių homogeniškumas atitinkamoje teritorijoje“. Neaišku, kokios tinklo savybės turėtų būti išskiriamos kaip viena rūšis. Ketvirta, pažymime, kad skirstomojo tinklo ilgalaikiai investiciniai planai nėra sudaromi objektų lygiu, minėtu lygiu bendrovė atitinkamai rengia trimečius investicinių objektų sąrašus, kadangi ilgesniam laikotarpiui planuoti objektus nėra tikslinga dėl nuolat kintančių skirstomojo tinklo patikimumą įtakančių veiksnių įtakos, tinklo elementų senėjimo bei iš anksto neprognozuojamų gedimų tendencijų pokyčių. Taip pat pažymime, kad visame skirstomajame tinkle nepriklausomai nuo skirstymo teritorijos yra taikomos vienodos priemonės (pvz. tinklo automatizavimas, miškingų teritorijų kabeliavimas, įrenginių skirtų įtampos kokybės reguliavimui diegimas ir t.t.) skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti, todėl dėl šios ir kitų minėtų priežasčių teritorinis skaidymas nėra įmanomas ir netgi prasmingas ar tuo labiau informatyvus.	tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojais, įskaitant elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas), elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei Nacionaliniame pažangos plane ir (ar) energetikos politikos nacionalinėse plėtros programose ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytais išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, be kita ko, grindžiamomis reikiamomis vidutinės trukmės ir ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis.“ 4. Rengdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis. 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planas ir konsultacijų proceso rezultatai ne vėliau kaip iki kiekvienų rengimo metų liepos 1 dienos turi būti paskelbiami skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje. Skirstomųjų tinklų operatorius konsultacijų proceso rezultatus kartu su planu teikia Tarybai. <...> „2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane, be kita ko, nurodoma: 1) atskirose teritorijose, kurios numatomos skirstomųjų tinklų operatoriaus licenciijoje nurodytą teritoriją suskirsčius

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	gamybos pajėgumus ir vartotojus, įskaitant elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas, kurias planuojama įrengti ar atnaujinti per planuojamą 10 metų laikotarpį;“ 2) pagal skirstymo teritorijas, kaip numatyta naudoti vartojimo valdymo ir nepriklausomų paklausos telkėjų paslaugas, energijos vartojimo efektyvumo priemonės, energijos kaupimo įrenginius ar kitus išteklius, kuriuos skirstymo sistemos operatorius turi naudoti kaip alternatyvą sistemos plėtrai; <...> 5) pagal skirstymo teritorijas veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;		atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytą teritorinį skirstymo principą ir į skirstomojo tinklo savybių homogeniškumą atitinkamoje teritorijoje (toliau – skirstymo teritorijos), skirstomųjų tinklų įrengimo, atnaujinimo gairės – infrastruktūros dalys, reikalingos prijungti naujus gamybos pajėgumus ir vartotojus, įskaitant elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo prieigas, kurias planuojama įrengti ar atnaujinti per planuojamą 10 metų laikotarpį;“ 2) pagal skirstymo teritorijas, kaip numatyta naudoti vartojimo valdymo ir nepriklausomų paklausos telkėjų paslaugas, energijos vartojimo efektyvumo priemonės, energijos kaupimo įrenginius ar kitus išteklius, kuriuos skirstymo sistemos operatorius turi naudoti kaip alternatyvą sistemos plėtrai; <...> 5) pagal skirstymo teritorijas veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;
15.	25 straipsnis. Įstatymo papildymas 40¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 40¹ straipsniu: 40¹ straipsnis. Paskata skirstomuosiuose tinkluose naudotis lankstumo paslaugomis 1. <...> Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisė įsigyti ir naudoti lankstumo paslaugas gali būti ribojama tik tais atvejais, kai Taryba nustato, kad tokių paslaugų pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus arba kad dėl tokio pirkimo atsirastų didelių rinkos iškraipymų arba didesnė perkrova.	Bendrovės vertinimu, aptariama nuostata stokoja teisinio aiškumo – nėra aišku, kaip Tarybos funkcija (riboti naudoti lankstumo paslaugas) bus įgyvendinama praktiškai, tai yra: - ar aptariama nuostata turi būti aiškinama kaip įpareigojanti operatorių derinti kiekvieną lankstumo paslaugų atvejį su Taryba; - jei lankstumo paslaugų įsigijimui būtinas išankstinis Tarybos pritarimas ar derinimas, kas nustatys tokio sprendimo priėmimo tvarką (terminus, kriterijus ir pan.); - jeigu Tarybos atliekamas vertinimas yra <i>ex post</i> (tai yra, įsigijus lankstumo paslaugas Taryba nustatytų, jog pirkimas nėra ekonomiškai efektyvus ar dėl jo atsirado didelių rinkos iškraipymų), kokios būtų tokio sprendimo teisinės pasekmės. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikoje ne kartą pasisakyta, jog pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją nustatyti esminės ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ir ribojimus, darančius esminį poveikį ūkinei	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		veiklai, taip pat įvairias sankcijas už atitinkamus teisės pažeidimus galima tik įstatymu. Atsižvelgiant į tai, manytume, kad nurodytosios nuostatos dalies įgyvendinimas turėtų būti aiškiai sureglamentuotas įstatymo lygmeniu. Siūlytina 40¹ straipsnį papildyti nuostatomis, reglamentuojančiomis išimties dėl skirstomųjų tinklų operatoriaus teisės įsigyti ir naudoti lankstumo paslaugas ribojimo praktinio įgyvendinimo esminius aspektus.	
16.	26 straipsnis. Įstatymo papildymas 40² straipsniu Papildyti Įstatymą 40² straipsniu: „40² straipsnis. Uždaros skirstymo sistemos <...> 4. Visi lokalieji elektros tinklai nuo 2020 m. sausio 1 d. yra laikomi uždarosiomis skirstymo sistemomis, o lokaliųjų elektros tinklų savininkai – uždarųjų skirstymo sistemų savininkais.“	Projektu numatoma, kad įstatymas įsigaliotų 2021 m. sausio 1 d., todėl siūlomas reguliavimas prieštarauja <i>lex retro non agit</i> principui, nes nustatomas retrospektyvus jo galiojimas. Siūlytina patikslinti nuostatą.	
17.	28 straipsnis. Įstatymo papildymas 41¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 41¹ straipsniu: „41¹ straipsnis. Elektromobilumas 3. Siekiant skatinti elektromobilių įkrovimo prieigų plėtrą, elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos paskirstomos šio įstatymo 67 straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatyta tvarka.“ 44 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas 13. Pakeisti 67 straipsnio 7 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:	Techniniu požiūriu elektromobilių įkrovimo prieigos yra kilnojamas daiktas (įrenginys, esantis ne statinyje), kurį galima prijungti prie skirstomųjų tinklų laikinai, todėl šiuo metu elektromobilių įkrovimo prieigoms praktikoje yra taikomas Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127, numatytas laikino vartotojų elektros įrenginių prijungimo reglamentavimas (aprašo V skyrius). Šio aprašo 42 punkte numatyta, kad tokie elektros įrenginiai prijungiami sumokėjus prijungimo įmoką, tai yra įmoką, kuri padengia 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų. Toks apmokėjimas numatytas todėl, kad tokie įrenginiai nusidėvi per apytiksliai per 10–15 metų, tai yra neišlieka prijungti prie skirstomųjų tinklų 40 metų laikotarpį, kuris yra reikalingas investicijoms atgauti, jei įrenginių prijungimas nebūtų padengiamas 100 procentų. Nepadengiant tokių įrenginių prijungimo 100 procentų, operatoriaus investicijos būtų dengiamos per skirstymo paslaugos tarifą, kaip investicijų gražos ir nusidėvėjimo (kapitalo kaštų) dedamosios, ir taip būtų apmokamos visų elektros energijos vartotojų.	3. Siekiant skatinti elektromobilių įkrovimo prieigų plėtrą, elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos paskirstomos šio įstatymo 67 straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatyta tvarka. 13. Pakeisti 67 straipsnio 7 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) kiti vartotojai, išskyrus šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus, ir elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimą prie elektros tinklų organizuojantys asmenys apmoka 40 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį;“. 14. Pakeisti 67 straipsnio 7 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) gamintojai ir energijos kaupimo

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	„4) kiti vartotojai, išskyrus šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus, ir elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimą prie elektros tinklų organizuojantys asmenys apmoka 40 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį;“.	Nurodytomis projekto nuostatomis yra siekiama į nacionalinę teisę perkelti Direktyvos 2019/944 33 straipsnio 1 dalies reikalavimą numatyti būtiną reguliavimo sistemą, kuri sudarys palankesnes sąlygas viešai prieinamų ir privačių įkrovimo prieigų prijungimui prie skirstymo tinklų. Bendrovės vertinimu, palankesnės sąlygos neturėtų būti sudaromos tokio skatinimo našta perkeliama visiems elektros energijos vartotojams. Todėl atsižvelgus į nurodytus motyvus siūlytina įstatyme įtvirtinti elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimui 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų apmokėjimą, o Direktyvos 2019/944 33 straipsnio 1 dalies perkėlimui rinktis kitas, mažiau neigiamas įtakos visiems elektros energijos vartotojams darančias, priemones. Kartu atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimui yra pateiktas Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 39, 67 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (reg. Nr. XIII-P-5032), kuriuo siūloma 67 straipsnio 7 dalies 4 punktą išdėstyti taip: „4) kiti vartotojai, išskyrus šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus, apmoka 40 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį;“. Siūloma, jog ši nuostata įsigaliotų 2021 m. vasario 1 d.	įrenginių savininkai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip;“. 14. Papildyti 67 straipsnio 7 dalį nauju 6 punktu: „6) elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimą prie elektros tinklų organizuojantys asmenys apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį;“. 15. Buvusį 67 straipsnio 7 dalies 6 punktą laikyti 7 punktu. „67) likusios sąnaudos, kurių neapmoka vartotojas ar gamintojas, yra pripažįstamos skirstomųjų tinklų operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų apskaita tvarkoma ir kontrolė vykdoma šio įstatymo 68 straipsnyje nustatyta tvarka.“ 4516. Pakeisti 67 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip: <...>
18.	33 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 48 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Tinklų operatoriai yra atsakingi už jų valdomais elektros tinklais persiūstos elektros energijos matavimo ir apskaitos organizavimą. Elektros energijos apskaita tvarkoma apskaitos prietaisais ar išmaniosiomis apskaitos sistemomis. Tinklų naudotojų pareigą sudaryti sąlygas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui įrengti, prižiūrėti ar keisti elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis ir	Bendrovės vertinimu, siūlomi pakeitimai yra neaiškūs ir nenuoseklūs. Išmanusis apskaitos prietaisas ir išmanioji apskaitos sistema nėra alternatyvus elektros energijos suvartojimo ir gamybos apskaitymo būdas, o tik viena iš jo rūšių. Todėl esama įstatymo nuostata, numatanti, kad apskaita tvarkoma apskaitos prietaisais reiškia ir tai, kad apskaita tvarkoma tiek konvencinės apskaitos priemonėmis (įprastais skaitikliais), tiek išmaniaisiais apskaitos prietaisais. Priešingu atveju kiltų šiuo metu operatoriaus tvarkomos apskaitos teisėtumo klausimas, nes dalis išmaniųjų apskaitos prietaisų yra įdiegti pas vartotojus ir jais apskaitoma elektros energija įtraukiama į operatoriaus vedamą apskaitą. Siūloma projekto nuostata suponuoja klaidingą aiškinimą, kad konvencinė apskaita tvarkoma tik apskaitos prietaisais (skaitikliais), o esant įdiegtai išmaniajai apskaitai – ir apskaitos prietaisais, ir pačia išmaniają apskaitos sistema. Pažymėtina, kad nei apskaitos prietaisas, nei išmanusis	33 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 48 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Tinklų operatoriai yra atsakingi už jų valdomais elektros tinklais persiūstos elektros energijos matavimo ir apskaitos organizavimą. Elektros—energijos—apskaita tvarkoma—apskaitos—prietaisais ar išmaniosiomis apskaitos sistemomis. Tinklų naudotojų pareigą sudaryti sąlygas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui įrengti, prižiūrėti ar keisti elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis ir šios pareigos įgyvendinimo sąlygas ir tvarką nustato Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	šios pareigos įgyvendinimo sąlygas ir tvarką nustato Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės.“	apskaitos prietaisais nefunkcionuoja savarankiškai – bendrovės viduje apskaita tvarkoma informacinėse sistemose, todėl apskaitos prietaisais yra platesnio darinio – visos apskaitos sistemos – dalis. Todėl kalbant apie skirtingo tipo apskaitos organizavimo būdus, neteisinga teigti, kad konvencinės apskaitos atveju apskaita tvarkoma išimtinai apskaitos prietaisais, kaip smulkesniais tos pačios sistemos elementais. Pažymėtina, kad Elektros energetikos įstatymas nenumato sąvokos „elektros energijos apskaitos sistema“ (kuri logiškai turėtų atsirasti aptariamoje nuostatoje), todėl manytina, kad esama įstatymo nuostata apskritai neturėtų būti keičiama.	
19.	33 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas 2. Papildyti 48 straipsnį 3 dalimi: „3. Kai apskaitos prietaisais įrengiamas vartotojo prašymu, su apskaitos prietaiso įrengimu susijusias išlaidas padengia vartotojas, išskyrus atvejus, kai prašoma pakeisti ne dėl vartotojo kaltės neveikiantį (nebefunkcionuojantį) apskaitos prietaisą.“	Neaišku, kokiais motyvais remiantis siūloma keisti dabartinę apskaitos prietaiso diegimo išlaidų tvarką. Skirtingai nei nurodyta formuluotėje, šiuo metu naujai prie skirstomojo tinklo jungiamas vartotojas (kas atitinka formuluotės sąlygą „vartotojo prašymu“) nedengia apskaitos prietaiso įrengimo kaštų. Šie kaštai įtraukiami į operatoriaus veiklos sąnaudas. Be to, pastebėtina ir tai, kad apskaitos prietaisų veikimo stebėseną atlieka ir pats operatorius, todėl apskaitos prietaisais gali būti įrengiamas/keičiamas ne tik vartotojo prašymu, o operatoriaus iniciatyva, pavyzdžiui pasibaigus metrologinės patikros terminui. Pagal aptariamą formuluotę tokiais atvejais vartotojas turėtų dengti apskaitos prietaiso pakeitimo kaštus, nors apskaitos prietaisais yra veikiantis. Taip pat neaišku, koks šios nuostatos ryšys su siūlomu 48¹ straipsniu ir jame nustatytu reguliavimu, pagal kurį masinio išmaniosios apskaitos diegimo atveju apskaitos prietaisų įrengimo kaštai dengiami per valstybės reguliuojamas kainas. Jei aptariamoje nuostatoje yra įtvirtinta bendroji teisės norma, o siūlomame 48¹ straipsnyje – specialioji teisės norma, siūlome nustatyti aiškias taisykles dėl šių nuostatų taikymo tvarkos. Bendrovės vertinimu, aptariama nuostata yra ydinga, nes nėra atliktas sisteminis visų apskaitos prietaiso įrengimo/keitimo atvejų vertinimas. Siūlytina pakartotinai įvertinti šios nuostatos turinį ir sukeltinas teisinės pasekmės.	
20.	34 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu:	Kaip nurodyta Energetikos įstatyme, išmanioji energijos apskaitos sistema - tai daugiafunkcinė sistema, susidedanti iš vartotojo objekte diegtinų išmaniųjų apskaitos prietaisų, ryšio sąsajos ir operatoriaus valdomų informacinių sistemų. Šiuo aspektu klaidinga teigti, kad Lietuvos mastu	„1. Siekiant įgyvendinti strateginius valstybės tikslus elektros energetikos sektoriuje ir sudaryti sąlygas vartotojams aktyviai dalyvauti elektros energijos rinkoje,

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	„48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 1. Siekiant įgyvendinti strateginius valstybės tikslus elektros energetikos sektoriuje ir sudaryti sąlygas vartotojams aktyviai dalyvauti elektros energijos rinkoje, skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, organizuoja išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą šio operatoriaus veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje įsikūrusiems galutiniams vartotojams. 22 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas 9. Papildyti 39 straipsnį 3 dalimi: „3. Atlikdamas jam pavestas funkcijas, skirstomųjų tinklų operatorius renka, kaupia, naudoja ir kitaip tvarko <u>vartotojų</u> elektros energijos suvartojimo, gamybos ir kitus išmaniosiose apskaitos sistemose fiksuojamus <u>galutinių vartotojų</u> duomenis, kurių pagrindiniai tvarkymo principai nustatomi Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse.“	operatorius diegs ne išmaniąją energijos apskaitos sistemą, o tokių sistemų daugelį. Pažymėtina, kad išmaniosios apskaitos sistemos diegimas, kaip investicinis projektas, jau yra suderintas VERT 2019 m. rugsėjo 20 d, nutarimu Nr. O3E-428 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ investicijų projekto „Išmaniosios elektros energijos apskaitos diegimas Lietuvoje“ derinimo“. Kaip nurodyta minėtame nutarime, atlikus skirtingų projekto įgyvendinimo alternatyvų palyginimą, nustatyta, kad didžiausia gryoji nauda generuojama ir sukuriamas teigiamas efektas, jei išmanioji energijos apskaita būtų diegiama visiems <u>komerčiniams elektros energijos vartotojams</u> ir visiems buitiniams elektros energijos klientams, vartojantiems ne mažiau nei 1000 kWh per metus, per 4 metų laikotarpį. Likusiai daliai vartotojų (46 proc. visų elektros energijos vartotojų), t. y. elektros energijos vartotojams, suvartojantiems mažiau nei 1000 kWh per metus, išmanioji energijos apskaita būtų diegiama pasibaigus minėtiems vartotojams sumontuotų standartinių skaitiklių metrologinei patikrai, siekiant juos integruoti į bendrą apskaitos sistemą. Projektu (2 straipsnio papildymas nauja 18⁴ dalimi) siūloma nustatyti „<u>galutinio vartotojo</u>“ sąvoką, kuri apibrėžiama kaip „<u>vartotojas, kuris elektros energiją perka ir vartoja savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti</u>“. Prašome patikslinti, ar nuostata, numatanti, kad „operatorius organizuoja išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą šio operatoriaus veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje įsikūrusiems <u>galutiniams vartotojams</u>“ reiškia, kad išmanieji apskaitos prietaisai diegiami ir nebuitiniams vartotojams, kurie VERT sprendime įvardijami kaip „<u>komerčiniai vartotojai</u>“. Esant abejonių siūlytina atsisakyti referencijos į „galutinius vartotojus“. Priešingu atveju, yra rizika, kad įstatymu apribojama VERT suderinto investicinio projekto apimtis. Atitinkamai, dėl tų pačių priežasčių koreguotinas ir projekto 22 straipsniu siūlomas įstatymo 39 straipsnio 3 dalies pakeitimas, kuriame vienu metu naudojama ir „vartotojo“, ir „galutinio vartotojo“ sąvoka (žr. pabraukta). Atsižvelgiant į tai, kad pastaroji sąvoka yra siauresnė, neaišku, kokio tipo duomenis operatorius turi teisę tvarkyti.	skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, organizuoja išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą šio operatoriaus veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje įsikūrusiems galutiniams vartotojams.“ „3. Atlikdamas jam pavestas funkcijas, skirstomųjų tinklų operatorius renka, kaupia, naudoja ir kitaip tvarko vartotojų elektros energijos suvartojimo, gamybos ir kitus išmaniosiose apskaitos sistemose fiksuojamus <u>galutinių vartotojų</u> duomenis, kurių pagrindiniai tvarkymo principai nustatomi Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse.“
21.	34 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu:	Kaip buvo nurodyta X pastaboje, pagal su VERT suderintą investicinį projektą „Išmaniosios elektros energijos apskaitos diegimas Lietuvoje“ išmanieji apskaitos prietaisai (pastaba – vartotojų objektams diegiamas išmanusis apskaitos prietaisas, o ne sistema) bus įdiegti visiems Lietuvoje	„48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 4. Išmaniosios apskaitos sistemos yra įrengiamos remiantis šių sistemų diegimą

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	„48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 4. Išmaniosios apskaitos sistemos yra įrengiamos remiantis šių sistemų diegimą organizuojančio skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtu planu ir etapais. Šiuos etapus įgyvendinus apskaitos sistemos turi būti įrengiamos esant galutinio vartotojo prašymui.	esantiems vartotojams, tai yra išmanieji elektros energijos apskaitos skaitikliai diegiami visiems verslo klientams ir buitiniams klientams, suvartojantiems ne mažiau nei 1000 kWh per metus iki 2023 m (I etapas), visiems likusiems buitiniams vartotojams – pasibaigus šiems vartotojams sumontuotų standartinių skaitiklių metrologinei patikrai, siekiant juos integruoti į bendrą apskaitos sistemą. Atitinkamai, paskutiniai projekto ataskaitinio laikotarpio metai – 2037 m. (II etapas). Dėl nurodytų priežasčių aptariamo straipsnio dalis, kuri numato, kad „įgyvendinus etapus apskaitos sistemos įrengiamos galutinio vartotojo prašymu“ yra perteklinė, nes pasibaigus paskutiniam išmaniosios apskaitos diegimo etapui nebeliks vartotojų, kurių objektuose nebūtų įdiegtas išmanusis apskaitos prietaisas, atitinkamai – nebus vartotojų, kurie turėtų poreikį tokį prašymą operatoriui pateikti. Vis dėlto, manytina, kad galimybė vartotojui pateikti prašymą įdiegti išmanųjį apskaitos prietaisą būtų pateisinama tuo atveju, jeigu vartotojas, pakliūnantis į konkretų operatoriaus sudarytame plane numatyto etapo ar grafiką, pageidautų, jog išmanusis apskaitos prietaisas jam būtų įdiegtas anksčiau. Kaip žinia, išmaniosios apskaitos diegimas yra itin reikšmingas nacionaliniu lygmeniu įgyvendinamas projektas, reikalaujantis didelių operatoriaus resursų ir nuoseklaus planavimo. Apskaitos prietaisų diegimas yra kruopščiai planuojamas procesas, be kita ko, siekiant efektyviausio ir optimaliausio sąnaudų paskirstymo. Todėl bet koks nuokrypis nuo operatoriaus suformuoto plano pakeičiant diegimo eiliškumą ir tvarką generuotų papildomus projekto įgyvendinimo kaštus. Todėl šiuo aspektu manytina, kad individualus vartotojo prašymo įdiegti išmanųjį apskaitos prietaisą anksčiau nustatyto grafiko patenkinamas turėtų būti padengtas vartotojo lėšomis, o ne visų vartotojų bendrai. Šiuo tikslu siūlytina papildyti projektą nuostata, numatančia, kad aptariamais atvejais vartotojas dengia išmanaus apskaitos prietaiso įdiegimo kaštus.	organizuojančio skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtu planu ir etapais be atskiro vartotojo prašymo ar sutikimo. Šiuos etapus įgyvendinus apskaitos sistemos turi būti įrengiamos esant galutinio vartotojo prašymui. Išmanusis apskaitos prietaisas gali būti įdiegtas vartotojo prašymu ir vartotojui padengus visas su išmaniojo apskaitos prietaiso įrengimu susijusias išlaidas, jei vartotojas pageidauja, kad toks prietaisas būtų įdiegtas nesilaikant skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtame plane ir etapuose nurodyto diegimo eiliškumo“.
22.	34 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu: „48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 5. Galutiniam vartotojui pateiktame pasiūlyme dėl išmaniojo	Bendrovės vertinimu, aptariama nuostata netinkamai perkelta Direktyvos 2019/944 21 straipsnio 1 dalis, numatanti, kad „<i>Jei atlikus 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąnaudų ir naudos vertinimą pažangiosios matavimo sistemos įvertintos neigiamai ir jei jos diegiamos nesistemiškai, valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas galutinis vartotojas pateikdamas prašymą turėtų teisę, padengdamas susijusias išlaidas, į tai, kad jam būtų įrengtas arba, kai taikytina, patobulintas pažangusis skaitiklis sąžiningomis, pagrįstomis ir ekonomiškai efektyviomis sąlygomis</i>“.	5. Galutiniam vartotojui pateiktame pasiūlyme dėl išmaniojo apskaitos prietaiso įrengimo turi būti nedviprasmiškai nurodyta ir aiškiai aprašyta: 1) įmanomos išmaniojo apskaitos prietaiso funkcijos ir sąveikumas, taip pat galimos paslaugos ir objektyviai įvertinta tuo metu esanti išmaniojo apskaitos prietaiso

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	apskaitos prietaiso įrengimo turi būti nedviprasmiškai nurodyta ir aiškiai aprašyta: 1) įmanomos išmaniojo apskaitos prietaiso funkcijos ir sąveikumas, taip pat galimos paslaugos ir objektyviai įvertinta tuo metu esanti išmaniojo apskaitos prietaiso nauda; 2) visos galutiniam vartotojui tenkančios susijusios sąnaudos.	Kaip nurodyta Direktyvoje 2019/944, išmanusis apskaitos prietaisas diegiamas vartotojo prašymu tik tuo atveju, kai sąnaudų ir naudos vertinimas yra neigiamas arba sistemos diegiamos nesistemiškai. Tačiau direktyvą įgyvendinančiame projekte apskritai nėra nuostatų, atskiriančių išmaniosios apskaitos sistemos diegimo teisinės pasekmės pagal sąnaudų ir naudos vertinimo rezultatus. Tokiu atveju, suponuojamas aiškinimas, kad įgyvendindamas masinio išmaniosios apskaitos diegimo investicinį projektą operatorius turi pateikti pasiūlymą dėl išmaniojo apskaitos prietaiso kiekvienam vartotojui. Be to, kaip numatyta Direktyvos 2019/944 21 straipsnio 2 dalies a) punkte, pareiga pateikti pasiūlymą prašymą dėl pažangiojo skaitiklio pateikusiam vartotojui yra nustatyta ne tinklų operatoriui, o valstybei narei arba, valstybėms narėms numčius, paskirtajai kompetentingai institucijai. Kartu abejotina, ar siūlomas reglamentavimas apskritai yra reikalingas: kaip nurodyta VERT sprendime, kuriuo suderintas išmaniosios apskaitos diegimo investicinis projektas, sąnaudų ir naudos vertinimas teigiamas tik tuo atveju, kai išmanioji apskaitos sistema įdiegiama visiems operatoriaus veiklos teritorijoje esantiems vartotojams. Taigi, operatoriaus įgyvendinamam projektui išmanieji apskaitos prietaisai bus įdiegti visiems be išimties energijos vartotojams, kas suponuos prielaidą, kad nebus atvejų, kai išmanusis apskaitos prietaisas būtų diegiamas vartotojo prašymu ir, atitinkamai, pagal operatoriaus vartotojui pateiktą pasiūlymą (žr. pastabą Nr. 21).	nauda; 2) visos galutiniam vartotojui tenkančios susijusios sąnaudos.
23.	34 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu: „48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 6. Organizuodamas išmaniųjų apskaitos sistemų plėtrą skirstomųjų tinklų operatorius: 1) užtikrina, kad išmanusis apskaitos prietaisas būtų įrengiamas per protingą terminą, ne ilgesnį kaip keturi mėnesiai nuo galutinio vartotojo prašymo;	Bendrovės vertinimu, aptariamoje nuostatoje netinkamai perkeltas Direktyvos 2019/944 21 straipsnio 2 dalies c) punktas, numatantis, kad <u>„Gavusios 1 dalyje nurodytą vartotojo prašymą dėl pažangiojo skaitiklio valstybės narės arba, valstybėms narėms numčius, paskirtosios kompetentingos institucijos <...> reguliariai, ne rečiau kaip kas dvejus metus peržiūri ir viešai paskelbia susijusias sąnaudas, taip pat seka jų raidą, kurią lemia technologinė plėtra ir potencialūs matavimo sistemos atnaujinimai.“</u> Skirstomųjų tinklų operatorius yra juridinis asmuo, neturintis valdžios institucijoms būdingų įgaliojimų. Visgi, jei Direktyvoje 2019/944 aptartos funkcijos yra priskirtinos tinklų operatoriui, siūlytina detalizuoti projekte aptariamus reikalavimus: kas yra	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	2) reguliariai, ne rečiau kaip kas dvejus metus, peržiūri ir viešai paskelbia su išmaniosiomis apskaitos sistemomis susijusias sąnaudas, taip pat seka jų raidą, kurią lemia technologinė plėtra ir potencialūs matavimo sistemos atnaujinimai.	su išmaniosiomis apskaitos sistemomis susijusios sąnaudos, kas yra šių sąnaudų raida, kaip atliekama jų stebėseną.	
24.	34 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu: „48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 7. Išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą organizuojantis skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina išmaniosiomis apskaitos sistemomis surenkamų ir perduodamų duomenų saugumą ir asmens duomenų apsaugą pagal jo parengtas asmens duomenų tvarkymo ir saugumo užtikrinimo taisykles, atsako už šių duomenų tvarkymą ir jį organizuoja taip, kad užtikrintų veiksmingą ir saugią reikalavimus atitinkančių asmenų prieigą prie duomenų ir jų mainus. Duomenys čia suprantami kaip apimantys matavimo ir suvartojimo duomenis, taip pat duomenis, reikalingus galutiniam vartotojui keičiant tiekėją, nepriklausomą paklausos tiekėją, taip pat siekiant naudotis vartojimo valdymo ir kitomis paslaugomis. Reikalavimus atitinkantys asmenys prašomus duomenis turi gauti nediskriminacinėmis sąlygomis ir tuo pačiu metu. Duomenys turi būti lengvai prieinami, o atitinkamos prieigos prie tų duomenų procedūros turi būti	Prašome patikslinti, kas yra laikomi „reikalavimus atitinkantys asmenys“ ir kas šiuos reikalavimus nustato.	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	skelbiamos viešai.		
25.	34 straipsnis. Įstatymo papildymas 48¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 48¹ straipsniu: „48¹ straipsnis. Išmaniosios apskaitos sistemos 8. Galutinių vartotojų prašymu per standartizuotą ryšio sąsają arba nuotoliniu būdu jiems arba jų vardu veikiantiems tretiesiems asmenims išmaniųjų apskaitos prietaisų užfiksuoti jų į tinklą persiūtos elektros energijos ir jų suvartotos elektros energijos duomenys, laikantis šiamo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, teikiami lengvai suprantama forma, kad būtų galima palyginti pasiūlymus naudojant vienodus kriterijus.“	Sistemiškai aiškinant to paties straipsnio 5 ir 8 dalis galima daryti išvadą, kad vartotojui turi būti sudarytos sąlygos palyginti skirstomųjų tinklų operatoriaus, aptarnaujančio daugiau nei 100 tūkst. vartotojų, pateiktus pasiūlymus dėl išmaniojo apskaitos prietaiso įrengimo. Siūlytina tikslinti aptariamą nuostatą referuojant į tiekėjų (ar kitų rinkos dalyvių) vartojams teikiamus pasiūlymus, kaip numatyta Direktyvoje 2019/944: „<i>valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi naudos gavėjai, kuriems taikomos reguliuojamos kainos, galėtų visapusiškai pasinaudoti konkurencinėje rinkoje prieinamais pasiūlymais, jei jie to pageidauja.</i> <...> <i>Be to, jie turėtų būti tiesiogiai ir reguliariai informuojami apie konkurencinėje rinkoje prieinamus pasiūlymus ir galimybes sutaupyti, visų pirma susijusius su dinamiškos elektros energijos kainos sutartimis, ir jiems turėtų būti suteikiama pagalba, kad jie galėtų atsakyti į rinkos veikimu pagrįstus pasiūlymus ir pasinaudoti jų teikiama nauda</i>“ (preambulės 23 dalis).	
26.	35 straipsnis. Įstatymo papildymas septintuoju¹ skirsniu Papildyti Įstatymą septintuoju¹ skirsniu: 48³ straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisės į energijos kaupimo įrenginius	Įvertinus tai, kad Direktyvos 36 straipsnio 4 dalyje nustatyta išimtis dėl skirstomųjų tinklų operatoriaus nuosavybės teisės į visiškai integruotus tinklo komponentus arba naujus baterinius kaupimo įrenginius (su papildomomis išimtimis), dėl kurių galutinis investavimo sprendimas buvo priimtas iki 2019 m. liepos 4 d., siūlome tikslinti 48³ straipsnio 4 punkto formulotę bei 48³ straipsnį papildyti nauja 5 dalimi.	„4. Taryba kas penkerius metus rengia viešą konsultaciją dėl esamų energijos kaupimo įrenginių, siekdama įvertinti, ar yra potenciali galimybė ir kitų asmenų suinteresuotumas investuoti į tokius įrenginius. Jei iš Tarybos atliktos viešos konsultacijos, atlikus vertinimą, paaiškėja, kad tokius įrenginius kiti asmenys gebėtų ekonomiškai efektyviai turėti nuosavybės teise, plėtoti, eksploatuoti arba valdyti, Taryba užtikrina, kad skirstomųjų tinklų operatoriaus veikla šioje srityje būtų laipsniškai panaikinta per 18 mėnesių. Energijos kaupimo įrenginių pardavimo konkurso privalomose gairėse Taryba gali numatyti galimybę skirstomųjų tinklų operatoriui gauti pagrįstą kompensaciją, visų pirma susigrąžinti savo investicijų į energijos kaupimo įrenginius likutinę vertę. Šios dalies nuostatos netaikomos visiškai

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
			integruotiems tinklo komponentams- 5. Šio straipsnio 4 dalis netaikoma visiškai integruotiems tinklo komponentams arba naujų baterinių kaupimo įrenginių, dėl kurių galutinis investavimo sprendimas priimtas iki 2019 m. liepos 4 d., įprastu nuvertėjimo laikotarpiu, su sąlyga, kad tokie bateriniai kaupimo įrenginiai yra: 1) prijungiami prie tinklo vėliausiai po dvejų metų po to; 2) integruoti į skirstymo sistemą; 3) naudojami tik reaktyviajam momentiniam tinklo saugumo atkūrimui nenumatytų atvejų tinkle atveju, jei tokia atkūrimo priemonė pradeda veikti nedelsiant ir nustoja veikti, kai problemą galima išspręsti įprastiniu perskirstymu, ir 4) nenaudojami elektros energijai pirkti arba parduoti elektros energijos rinkose, įskaitant balansavimą.“
27.	36 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 51 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Tinklų operatoriai elektros energijos suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį pateikia tinklų operatoriaus savitarnos interneto svetainėje tiems vartotojams, kurių objektams yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis išmaniosiose apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo	Bendrovės vertinimu, siūlomu pakeitimu nepagrįstai apribojama vartotojų teisė susipažinti su elektros energijos vartojimo duomenimis. Elektros energijos suvartojimo ir generavimo duomenys, priklausomai nuo elektros energijos kiekį apskaitančių prietaisų tipo, gali būti valandiniai ir suminiai mėnesiniai. Tiek su valandiniais, tiek su mėnesiniais suvartojimo duomenimis vartotojas gali susipažinti tinklų operatoriaus interneto svetainėje.	„5. Tinklų operatoriai elektros energijos suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį pateikia vartotojams tinklų operatoriaus savitarnos interneto svetainėje tiems vartotojams, kurių objektams yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis išmaniosiose apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	duomenimis.“		
28.	50 straipsnis. 75 straipsnio pakeitimas Pakeisti 75 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių nustatytų (nustatomų) apsaugos zonų ribose. Tinklų operatoriai tiesti perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo elektros tinklams įrengti ir (ar) elektros tinklų apsaugos zonoms nustatyti (kai įstatymuose nurodyta, kad privaloma gauti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šių zonų nustatymo) tinklų	Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad „<i>Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme (7 straipsnio 6 dalyje, 141 straipsnio 3 dalyje) įtvirtintas vienkartinio kompensavimo už toje pačioje teritorijoje (jos dalyje) to paties ar skirtingo tipo apribojimų sukeltus nuostolius principas. <...> Vis dėlto 75 straipsnio 3 dalyje nuostatomis, detalizuojančiomis kompensacijos skaičiavimą ir išmokėjimą <...> sukuriama prielaidos savininkams gauti kompensaciją ne vieną kartą, o kiekvieną kartą, kai toje pačioje teritorijoje (jos dalyje) atsiranda nuostoliai dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų ir susidaro skirtumas tarp dalies atlygintų ir neatlygintų nuostolių.EEĮ projektu siekiama patikslinti EEĮ nuostatas ir užtikrinti, kad <...> asmuo gautų tik vieną jam priklausančią kompensaciją.</i>“ Pažymėtina, kad projekte esanti formuluotė neatitinka projekto rengėjo nurodytų motyvų ir sudaro prielaidas žemės sklypų savininkas gauti kompensacijų skirtumą. Siūlome pašalinti šiuos netikslumus.	„3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių nustatytų (nustatomų) apsaugos zonų ribose. Tinklų operatoriai tiesti perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo elektros tinklams įrengti ir (ar) elektros tinklų apsaugos zonoms nustatyti (kai įstatymuose nurodyta, kad privaloma gauti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šių zonų nustatymo) tinklų operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl apribojimų dėl servituto nustatymo ar nuostoliams, patiriamiesiems dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šioje dalyje nurodytų elektros tinklų apsaugos zonose,

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl apribojimų dėl servituto nustatymo ar nuostoliams, patiriamiems dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šioje dalyje nurodytų elektros tinklų apsaugos zonoje, atlyginti. Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami pagal atitinkamas Vyriausybės patvirtintas metodikas. Kompensacija nuostoliams dėl apribojimų naujai nustatomoje apsaugos zonoje (jos dalyje) taikymo padengti nemokama, kai toje pačioje teritorijoje (jos dalyje) atsiranda nuostoliai dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo arba kai nuostoliai dėl anksčiau šiai teritorijai (jos daliai) nustatytų apribojimų taikymo buvo atlyginti, kompensacija atitinkamai mažinama sutampančių arba atlygintų nuostolių dalimi. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo. Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami pagal Vyriausybės patvirtintą Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą,		atlyginti. Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami pagal atitinkamas Vyriausybės patvirtintas metodikas. Kompensacija nuostoliams dėl apribojimų naujai nustatomoje apsaugos zonoje (jos dalyje) taikymo padengti nemokama, kai toje pačioje apsaugos zonos teritorijoje (jos dalyje) atsiranda nuostoliai dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo arba kai nuostoliai dėl anksčiau šiai teritorijai (jos daliai) nustatytų apribojimų taikymo buvo atlyginti, kompensacija atitinkamai mažinama sutampančių arba atlygintų nuostolių dalimi. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo. Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami pagal Vyriausybės patvirtintą Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodiką ar Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojamąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės servitutu, nustatymo metodiką.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	apskaičiavimo ir išmokėjimo metodiką ar Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės servitutu, nustatymo metodiką.“		
29.	54 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas 1. Šis įstatymas įsigalioja 2021 m. sausio 1 d. 2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2020 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. 3. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija iki 2025 m. balandžio 1 d. parengia ir teikia derinti teisės aktų projektus, užtikrinančius, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. būtų sudarytos sąlygos vartotojui pakeisti tiekėją per ne ilgesnį kaip 24 valandų laikotarpį ir tą būtų galima padaryti bet kurią darbo dieną.	Pažymėtina, kad pareiga rengti teisės aktus projekte numatyta ne tik valstybės institucijoms (kurios tą turi padaryti iki įstatymo įsigaliojimo), bet ir ūkio subjektams: pavyzdžiui, pareiga perdavimo sistemos operatoriui parengti prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarką (projekto 17 straipsnis), pareiga skirstomųjų tinklų operatoriui parengti prekybos lankstumo paslaugomis tvarką (projekto 22 straipsnis) ir kt. Atsižvelgiant į tai, kad iki numatomos įstatymo įsigaliojimo datos liko mažiau nei 4 mėnesiai, kartu su įstatymo projektu nėra teikiami įstatymą įgyvendinančių teisės aktų projektai, o įstatymu siekiama reglamentuoti iki šiol neegzistavusius visuomeninius santykius (pavyzdžiui, lankstumo paslaugos), dėl kurių projekto stadijoje kyla nemažai klausimų, prašome užtikrinti, kad įstatyme būtų numatyti protingi ir objektyviai pateisinami (ne trumpesni nei 6 mėnesių skaičiuojant nuo įstatymo įsigaliojimo) terminai įstatyme numatytiems ūkio subjektų teisės aktams parengti.	
	Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 14, 20, 20², 22 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas		
1.	3 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Elektros tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 mėnesius arba per laikotarpį, per kurį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo įsipareigoja pastatyti elektrinę, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22 mėnesiai, pirmumo teise prijungti šio	Pažymėtina, kad praktikoje prijungiant saulės elektrinių parkus kartais reikalingi techniniai sprendimai (galios transformatorių keitimai rajoninėse pastotyse, 35 kV linijų keitimai ir kt.), kurių įgyvendinimui 22 mėnesių terminas yra per trumpas. Nors aptariama projekto nuostata suteikia teisę susitarti dėl ilgesnio nei 22 mėnesių laikotarpio, visgi praktikoje susitarimo sudarymas ne visada pavyksta, kas sąlygoja ginčus su klientais. Šiuo metu Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje yra numatytas 36 mėnesių leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminas. Atitinkamai, su gamintojais sudaromo ketinimų protokolo galiojimo terminas taip pat yra 36 mėnesiai.	„1. Elektros tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 30 mėnesius arba per laikotarpį, per kurį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo įsipareigoja pastatyti elektrinę, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22–30 mėnesiai, pirmumo teise prijungti šio asmens elektrinę prie tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų prijungimo taške (toliau – prijungimo taškas), kuris atitinka reikiamą įtampos lygį ir yra arčiausiai statomos

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	asmens elektrinę prie tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų prijungimo taške (toliau – prijungimo taškas), kuris atitinka reikiamą įtampos lygį ir yra arčiausiai statomos elektrinės, jeigu kiti elektros tinklai technologiniu ir ekonominiu požiūriu nėra tinkamesni elektrinės prijungimo taškui. Nurodyta statomos elektrinės prijungimo prie elektros tinklų pirmumo teisė užtikrinama kitų asmenų elektros įrenginių, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, prijungimo prie elektros tinklų atžvilgiu. Prijungimo prie elektros tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties tarp statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo dienos. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų momentu laikomas elektrinės prijungimas technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti (paleidimo derinimo darbams). Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis teisės aktų nustatytais reikalavimais, parengia ir viešai skelbia tipines elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sąlygas, kurios nediskriminavimo pagrindais vienodai taikomos visiems statyti ir įrengti elektrinę planuojantiems asmenims, įvertinęs specialiuosius reikalavimus atskiroms šių asmenų grupėms.“	Vadovaujantis VERT patvirtintos ESO pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše numatytos ketinimų protokolo formos 2.1 punktu, elektrinė laikoma prijungta ir ketinimų protokolas įvykdytas tik po to, kai yra gautas leidimas gaminti elektros energiją. Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 9 punkte nustatyta, kad leidimas gaminti išduodamas tik užbaigus elektrinės statybą ir ją išbandžius. Siekiant paskatinti gamintojus pabaigti visas su elektrinės prijungimu susijusias procedūras, siūlytina elektrinės prijungimo momentu laikyti leidimo gaminti išdavimo datą.	elektrinės, jeigu kiti elektros tinklai technologiniu ir ekonominiu požiūriu nėra tinkamesni elektrinės prijungimo taškui. Nurodyta statomos elektrinės prijungimo prie elektros tinklų pirmumo teisė užtikrinama kitų asmenų elektros įrenginių, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, prijungimo prie elektros tinklų atžvilgiu. Prijungimo prie elektros tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties tarp statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo dienos. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų momentu laikomas elektrinės prijungimas technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikimo (paleidimo derinimo darbams) leidimo gaminti išdavimo data. Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis teisės aktų nustatytais reikalavimais, parengia ir viešai skelbia tipines elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sąlygas, kurios nediskriminavimo pagrindais vienodai taikomos visiems statyti ir įrengti elektrinę planuojantiems asmenims, įvertinęs specialiuosius reikalavimus atskiroms šių asmenų grupėms.“
2.		AB „Energijos skirstymo operatorius“, kaip skirstomųjų tinklų operatorius, yra įpareigotas teisės aktų nustatyta tvarka prijungti A0, A1, A2, B ir C tipų elektrines prie elektros skirstymo sistemos. Elektrinių gamybos įrenginių prijungimo tvarka ir pagrindiniai techniniai reikalavimai nustatyti šiais	5 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas Papildyti 20¹ straipsnį 14 dalimi ir ją išdėstyti taip:

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		teisės aktais: • 2016 m. balandžio 14 d. Europos Komisijos reglamentas (ES) 2016/631 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai (toliau – Reglamentas); • Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. spalio 15 d. nutarimas Nr. O3E-323 „Dėl parametrų, nustatytų pagal 2016 m. balandžio 14 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) Nr. 2016/631, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai, patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas); • 2012 m. liepos 4 d. Energetikos ministro įsakymas Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Aprašo 10 p. numatyta, jog gamintojų ir elektros energiją gaminančių vartotojų elektros energijos gamybos įrenginiai turi atitikti Reglamento reikalavimus, Nutarimu patvirtintus parametrus ir nuostatas, skirstomojo tinklo operatoriaus įtampos ir dažnio apsaugų nuostatos, taikomos elektros energijos gamybos įrenginiams. Visgi pastebėtina, kad minėti teisės aktai stokoja techninių reikalavimų prijungiant elektrines supaprastinto proceso tvarka (elektrinės, kurių galia ne didesnė nei 30 kW), kas sąlygoja šias pasekmes: i) kitaip negu kaimyninėse Baltijos šalyse, Lietuvoje nėra nustatyto aiškaus elektrinių inverterių sertifikavimo proceso bei teisingą apsaugų konfigūraciją pagal Reglamentą užtikrinančios kontrolės - ypač elektrinėms iki 30kW, kurioms pagal Aprašo 3 priedą deklaruojant prijungimą pakanka nurodyti inverterio gamintoją bei tipą. Nesant kontrolės yra painiojamas Europos Bendrijos CE ženklas su panašios išvaizdos „China Export“ ženklu, neįrodančiu atitikties ES Direktyvoms, ko pasekoje prijungta nekokybiška įranga gali būti nesaugi eksploatuoti arba sukelti tinklo kokybės parametrų iškraipymus. Šiuo metu skirstomųjų tinklų operatorius neturi galimybės nustatyti atitinkamus kokybės kriterijus ir atitinkamai negali reikalauti iš A0 GV jokių prijungtos elektrinės įrangos kokybę bei tinkamus jos nustatymus patvirtinančių dokumentų;	„14. Gaminantys vartotojai, kurių elektrinių galia iki 30 kW, privalo sureguliuoti elektrinių inverterių nuostatas pagal operatoriaus, prie kurio tinklų prijungtas gaminančio vartotojo objektas, viešai interneto puslapyje skelbiamus inverterių nuostatų reikalavimus. Apie tokių nuostatų nustatymų atlikimą gaminančio vartotojo rangovas turi deklaruoti deklaracijoje operatoriui apie elektros energiją gaminančio vartotojo ne didesnės kaip 30 kW galios elektrinės įrengimą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		ii) šiuo metu teisės aktai A tipo elektrinių inverteriams neapibrėžia per aukštos ir per žemos įtampos apsaugų ribinių verčių (skirtingai nei B, C, D tipo elektrinių inverteriams) - nesant tokio reguliavimo, praktikoje inverteriai konfigūruojami individualiai, o tai jau dabar sukelia neprognozuojamų elektrinių atsijungimų, kurių ateityje tik daugės. Nors individualių A tipo elektrinių galia yra maža šalies mastu, bet jų suminė galia sparčiai auga - vien per 2020 m. I pusmetį A tipo GV elektrinių suminė galia beveik padvigubėjo (nuo 30MW iki ~55,1MW), todėl tikėtina, kad ateityje jų atsijungimai gali ženkliai paveikti elektros energetikos sistemos darbą bei pasunkinti Lietuvos EES poavarinius režimus, veikiant sinchroniškai su kontinentinės Europos tinklais dėl skirstomųjų tinklų operatoriui neaiškių/nežinomų techninių parametrų, bei jų konfigūracinių nustatymų; iii) kadangi nuo elektrinės generacijos jos prijungimo vietoje dažnu atveju sukuria įtampa, o dėl įtampos nuostolių galutiniams linijų vartotojams transformatorinėse palaikomos aukštesnės įtampos (240-245V) - elektrinės turi dirbti arti įtampos viršutinės ribos (253V) pagal operatoriaus standartą LST EN 50160:2010. Be papildomų įtampos valdymo techninių priemonių, kurios pirmiausia turi būti įdiegtos elektrinių inverteriuose, mažėja generuojančių šaltinių prijungimo galimybės, reikalingos papildomos investicijos į tinklo rekonstrukciją, lėtėja ir ribojama GV plėtra. Siekdami užtikrinti visapusę prijungiamų elektrinių techninės atitikties kontrolę, siūlome įstatymo lygmeniu įtvirtinti papildomas nuostatas dėl šių elektrinių prijungimo.	
3.		Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių 116 punkte numatyta, kad „Vartotojai, viršiję leistinąją naudoti galią, už viršytą galios dalį privalo sumokėti operatoriui suderintą su Taryba papildomą galios dedamosios kainą.“. Toks reguliavimas sukurtas galios srautų reguliavimo tikslais norint išlaikyti tinklo parametrus nustatytų normų ribose (tam kad nebūtų viršijami, įtampos, dažnio ir kiti parametrai) ir tokiu būdu užtikrinti tinkamą tinklo priežiūrą bei darnią plėtrą. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojantys teisės aktai nenumato analogiško reguliavimo elektros energijos generavimo įrenginius naudojančioms asmenims – tai yra, tokie asmenys neatsako už generuojamos galios	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		viršijimą. Problema kyla tuomet, kai gamybos šaltinį įsirengusio asmens rangovas nurodo klaidingus duomenis operatoriui teikiamoje deklaracijoje / leidime gaminti deklaruoja, kad įrengto įrenginio leistina generuoti galia yra mažesnė nei faktinė galia. Pažymėtina, kad nesąžiningi rangovo veiksmai sukelia reikšmingas pasekmes operatoriui priklausančio tinklo valdymui: - viršijus gamintojui ar gaminančiam vartotojui suteiktą leistiną generuoti galią sukeliami įtampos pakitimai, dėl kurių ima atsijunginėti kitos elektrinės, kurios tokios galios neviršija. Tokiu atveju operatorius yra priverstas atlikti tinklo rekonstrukcijas, kurių išlaidas per valstybės reguliuojamas kainas dengia visi tinklo naudotojai; - neturėdamas tikslių duomenų arba turėdamas netikslius duomenis operatorius negali teisingai įvertinti tinklo parametrų ir apskaičiuoti būtinų investicijų į tinklą. Pavyzdžiui, matydamas, kad gamybos įrenginiui suteikta leistinoji generuoti galia lygi 10 kW, nors iš tikrųjų tokio įrenginio galia 25 kW, operatorius gali spręsti, kad tinklas pajėgus priimti generaciją, tačiau faktiškai taip nėra. Tokiu būdu ribojama kitų gamybos įrenginių plėtra; - gaminantys vartotojai, kurie yra pasirinkę atsiskaitymo pagal įrengtąją galią pasinaudojimo tinklais mokestį, faktiškai moka jiems palankesnio dydžio mokestį (pavyzdžiui, gamintojas kuris turi įsirengęs 25 kW elektrinę, bet deklaruoja tik 10 kW, nesumoka apie 474 Eur per metus). Tokiu būdu iškraipoma sąnaudų paskirstymo tinklui sistema. Manytina, kad teisės aktuose turėtų būti sukurtas mechanizmas, užkertantis kelią gamintojams ir gaminantiems vartotojams piktnaudžiauti esama situacija. Siūlytina analogiškai kaip ir leistinosios naudoti galios reguliavimo atveju, suteikti teisę operatoriui apmokestinti asmenis, turinčius generavimo šaltinius už leidimuose gaminti ir/ar nuosavybės ribų aktuose nurodytos generuojamos galios viršijimą pagal operatoriaus nustatytas kainas ir tarifus. Svarstytinės ir papildomos arba alternatyvios priemonės, pavyzdžiui pasinaudojimo tinklais paslaugos sustabdymas iki rangovas pateiks teisingo turinio deklaraciją ar pan. Manytina, kad sankcijų taikymo koncepcija pirmiausiai turėtų būti įtvirtinta įstatyme (Elektros energetikos įstatyme, kuris bendrai reguliuoja gamybos veiklos principus) ir vėliau detalizuojama poįstatyminiuose teisės aktuose,	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		pavyzdžiui taisyklėse, kainų apskaičiavimo metodikose ir tarifų taikymo tvarkose.	
	Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 131, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3098 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymo projektas		
1.	5 straipsnis. Įstatymo papildymas 11¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 11¹ straipsniu: „11¹ straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 30 straipsnio 2 dalį ir jį išdėstyti taip: „2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos energijos apskaita turi būti tvarkoma energijos matavimo priemonėmis ar matavimo sistemomis. Matavimo priemonių, taip pat matavimo priemonių, kurios yra išmaniosios energijos apskaitos sistemos sudedamoji dalis, teisinis metrologinis patvirtinimas turi būti atliktas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo nustatyta tvarka.“	Bendrovės vertinimu, siūlymas toje dalyje, kurioje nurodoma, kad matavimo priemonių, kurios yra išmaniosios energijos apskaitos sistemos sudedamoji dalis, teisinis metrologinis patvirtinimas turi būti atliktas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo nustatyta tvarka, yra perteklinis. Energetikos įstatymo 2 straipsnio 22 dalis „išmaniąją energijos apskaitos sistemą“ apibrėžia kaip matavimo sistemą. Matavimo priemonė, pagal Metrologijos įstatymo 2 straipsnio 7 ir 15 dalis, yra sudedamoji matavimo sistemos dalis. Iš čia išplaukia aiškinimas, kad išmanusis apskaitos prietaisas, kuris yra išmaniosios apskaitos sistemos sudedamoji dalis, taip pat yra matavimo priemonė. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančios redakcijos Teisinio metrologinio reglamentavimo srityms priskirtų matavimo priemonių ir jų grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 4-523, 11.1.3 papunktis numato, kad elektroninių elektros skaitiklių (arba išmanųjų apskaitos prietaisų) laiko intervalas tarp periodinių patikrų yra lygus 12 m. (+ 6 metai, jeigu atrankinės patikros rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus).	„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos energijos apskaita turi būti tvarkoma energijos matavimo priemonėmis ar matavimo sistemomis. Matavimo priemonių, taip pat matavimo priemonių, kurios yra išmaniosios energijos apskaitos sistemos sudedamoji dalis, teisinis metrologinis patvirtinimas turi būti atliktas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo nustatyta tvarka.“
2.	5 straipsnis. Įstatymo papildymas 11¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 11¹ straipsniu: „11¹ straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 30 straipsnio 3 dalį ir jį išdėstyti taip: „3. Energijos matavimo priemonės ar matavimo sistemos savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja perdavimo, skirstymo ar laikymo energetikos objektus nuosavybės teise	Pagal Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 13 dalį „<i>Elektros energijos gamintojas (toliau – gamintojas) – asmuo, gaminantis elektros energiją ir turintis atitinkamą leidimą verstis šia veikla.</i>“. To paties straipsnio 50 dalis numato, kad „<i>Vartotojas – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie perdavimo arba skirstomųjų tinklų ar tiesioginės linijos ir kuris perka elektros energiją vartojimo tikslams.</i>“ Kaip nurodyta įstatyme, elektros energijos vartotojas nėra tapatus elektros energijos gamintojui, todėl aptariamoje nuostatoje klaidingai nurodoma, kad išmaniosios energijos apskaitos sistemos diegiamos tik vartotojų suvartotam ar pagamintam elektros energijos kiekiui apskaityti (gamintojas nebūtinai vartoja savo pagamintą elektros energiją).	„3. Energijos matavimo priemonės ar matavimo sistemos savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja perdavimo, skirstymo ar laikymo energetikos objektus nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančios energetikos įmonės. Atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka šioje dalyje nurodytos energetikos įmonės vartotojų energijos vartojimo ir (ar) gamybos apskaitai diegia išmaniąsias energijos apskaitos sistemas.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	ar kitais teisėtais pagrindais valdančios energetikos įmonės. Atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka šioje dalyje nurodytos energetikos įmonės vartotojų energijos vartojimo ir (ar) gamybos apskaitai diegia išmaniąsias energijos apskaitos sistemas.“		

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Energijos skirstymo operatorius, AB, Aguonų g.24, 03212 Vilnius, 03212 Vilnius, Lietuva (2020-09-10 08:18:24)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-09-09 Nr. 20KR-SD-9600
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2020-09-09 Nr. 2-4293
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Mindaugas Keizeris, Generalinis direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-09-09 16:34:42 (GMT+03:00)
Parašo formatas	Xades-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-09-09 16:35:03 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-21 07:55:43–2023-06-20 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Indrė Pavliukianecaitė, Administravimo vadybininkas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-09-09 16:35:29 (GMT+03:00)
Parašo formatas	Xades-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-09-09 16:35:50 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-11-10 14:30:05–2024-11-08 23:59:59
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sisteminis vartotojas, Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-09-09 16:59:52 (GMT+03:00)
Parašo formatas	Xades-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33, "Gauto dokumento registracija" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1

Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2020-09-10 08:18:24)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2020-09-10 08:18:24 atspausdino Elena Mačiulaitytė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
El. p.: info@enmin.lt

2020-09-09 Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJOS PARENGTŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

UAB „Ignitis“ (toliau – **Bendrovė**) įvertino šiuo metu Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos išvadoms gauti pateiktą Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 14, 20, 202, 22 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 281, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 131, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3098 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 111 straipsniu įstatymo projektų paketa (toliau – **Projektas**).

Bendrovė teikia pastabas ir pasiūlymus Projektui (pridedama).

Pastebėtina, kad dauguma Projekto nuostatų yra suformuluotos veidrodiniu principu – tiesiogiai perkeltiant direktyvų nuostatas jų nedetalizuojant. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymų projektais, o ypač Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo projektu, kuriame keičiama daugiau kaip pusė dabartinės įstatymo redakcijos nuostatų, siekiama reglamentuoti iki šiol neegzistavusius visuomeninius santykius (pavyzdžiui, lankstumo paslaugos, aktyvių vartotojų institutas), o kartu su įstatymų projektais nėra teikiami juos įgyvendinančių teisės aktų projektai, Bendrovei sudėtinga įvertinti būsimo reguliavimo įtaką Bendrovės veiklos procesams. Įvertinus tai, kad iki naujojo teisinio reguliavimo liko mažiau nei keturi mėnesiai, prašome Energetikos ministerijos, kaip šių projektų rengėjos, suorganizuoti siūlomų esminių pokyčių/naujovių bei esminių rinkos reguliavimo pokyčių pristatymą įstatymų projektų adresatams.

Pridedama:

1. UAB „Ignitis“ pastabos ir pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 14, 20, 202, 22 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 281, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo ir septintojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 131, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3098 2, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 111 straipsniu įstatymo projektų (10 lapų).

Finansų ir veiklos palaikymo tarnybos direktorius

Artūras Bortkevičius

Justas Jacikas, tel. + 370 699 32874, el. p. justas.jacikas@ignitis.lt

UAB „IGNITIS“ PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 14, 20, 202, 22 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 281, 29 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR SEPTINTOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 131, 14, 15, 18 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3098 2, 4, 5 IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 111 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTŲ

2020 m. rugsėjo 9 d.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
1.	5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas 4. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 34 punktu: „34) nustato šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytoje palyginimo priemonėje teikiamos informacijos apie tiekimo ir kitų paslaugų pasiūlymų, įskaitant pasiūlymus kintamosios kainos sutartims sudaryti, teikimo tvarką, terminus, periodiškumą ir standartines formas;“.	Siūloma atsisakyti standartinių formų teikimo apie pasiūlymus, nes kiekvienas nepriklausomas tiekėjas turės skirtingų laikotarpių, įsipareigojimų, papildomų naudų ar dovanų / nuolaidų tarifų planų pasiūlymus, todėl nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų įvairovė bei tai, kad kainos nėra reguliuojamos, neleidžia nustatyti konkrečių formų, tad turi būti nustatoma pateiktinos informacijos apimtis, o ne forma. Standartizuotos formos neleistų vartotojams pamatyti visų tiekėjo pasiūlymo savybių bei pradėtų riboti visos rinkos vystymąsi ir naujų paslaugų, pasiūlymų atsiradimą rinkoje. Atsiradus naujoms paslaugoms, formos galimai nepristatytų operatyviai vartotojams tokių tiekėjų (naujų) pasiūlymų. Todėl tik turint duomenų visumą, o ne jų formą, galima užtikrinti sisteminį duomenų palyginimo įrankį.	5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas 4. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 34 punktu: „34) nustato šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytoje palyginimo priemonėje teikiamos informacijos apie valstybės reguliuojamų bei tiekimo ir kitų paslaugų buitiniams vartotojams pasiūlymų, įskaitant pasiūlymus kintamosios kainos sutartims sudaryti, teikimo tvarką, terminus, periodiškumą ir apimtį standartines formas;“.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		Papildomai siūlytina numatyti palyginimo sistemoje, kad vartotojai galėtų atskirti tiekėjų ir operatorių reguliuojamas dalis, nes tiekėjai dirba kelių operatorių teritorijose, taip pat skirtingi pasiūlymai taikomi buitiniams ir verslo klientams, tad tai taip pat būtina detalizuoti.	
2.	31 straipsnis. Įstatymo papildymas 46² straipsniu Papildyti Įstatymą 46² straipsniu: „46² straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal kintamosios kainos sutartį 1. Tiekėjai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis gali sudaryti kintamosios elektros energijos kainos sutartis su galutiniais vartotojais. 2. Visuomeninis tiekėjas ir nepriklausomi tiekėjai, turintys daugiau kaip 200 000 galutinių vartotojų, galutinio vartotojo, kurio objektui yra įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas, prašymu, privalo sudaryti su tokiu vartotoju kintamosios kainos sutartį. 3. Tiekėjai privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis visapusiškai informuoti galutinius vartotojus apie kintamosios kainos sutarčių teikiamas galimybes, su jomis susijusias išlaidas ir jų keliamą riziką ir pateikti informaciją galutiniams vartotojams, su kuriais jau yra sudarytos elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartys, arba informuoti tuos vartotojus, su kuriais ketinama sudaryti	Pastebėtina, kad tiekėjų su galutiniais vartotojais sudaromų sutarčių sąlygos yra standartinės ir šiose sutartyse gali skirtis tik sąlygos, susijusios su vartotojo pasirinktais elektros energijos tiekimo planais (pvz., tiekėjo sudaromos sutarties su vartotoju, kuriam elektra tiekama pagal fiksuotą kainodarą, sąlygos skirsis tik toje apimtyje, kiek šios sąlygos yra aktualios konkrečiam vartotojo pasirinktam elektros energijos tiekimo planui). Atitinkamai, UAB „Ignitis“ (toliau – Ignitis) nuomone, nėra tikslinga Elektros energetikos įstatyme (toliau – EEĮ) išskirti ir įtvirtinti atskiro sutarties tipo, tuo atveju, kai su vartotoju sudaroma sutartis pagal kintamosios kainos pasiūlymą (kintamosios kainos sutarties), kadangi rinkoje egzistuoja ir tiekėjai su vartotojais sudaro sutartis pagal kitokias kainodaras (pvz., fiksuotos kainos pasiūlymus).	31 straipsnis. Įstatymo papildymas 46² straipsniu Papildyti Įstatymą 46² straipsniu: „46² straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal kintamosios kainos pasiūlymus sutartį 1. Tiekėjai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis gali sudaryti kintamosios elektros energijos kainos sutartis su galutiniais vartotojais pagal kintamosios kainos pasiūlymus. 2. Visuomeninis tiekėjas ir nepriklausomi tiekėjai, turintys daugiau kaip 200 000 galutinių vartotojų, galutinio vartotojo, kurio objektui yra įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas, prašymu, privalo sudaryti su tokiu vartotoju sutartį pagal kintamosios kainos pasiūlymą sutartį. 3. Tiekėjai privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis visapusiškai informuoti galutinius vartotojus apie sutarčių, kurios sudaromos pagal kintamosios kainos pasiūlymus, kintamosios kainos sutarčių teikiamas galimybes, su jomis susijusias išlaidas ir jų keliamą riziką ir pateikti informaciją galutiniams vartotojams, su kuriais jau yra sudarytos elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartys, arba informuoti tuos vartotojus, su kuriais ketinama sudaryti elektros energijos

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, apie poreikį įrengti išmaniąsias apskaitos sistemas, siekiant sudaryti kintamosios kainos sutartį. 4. Kintamosios kainos sutartys sudaromos raštu arba, esant techninėms galimybėms, elektroninių ryšių priemonėmis (naudojant saugų elektroninį parašą, elektroninės bankininkystės sistemą ar kitas technologijas), jei jomis galima tinkamai identifikuoti kintamosios kainos sutartį sudarantį asmenį. 5. Tiekėjai be išankstinio rašytinio galutinio vartotojo sutikimo neturi teisės keisti esamų sutarčių su galutiniu vartotoju į kintamosios kainos sutartis. 6. Taryba jos nustatyta tvarka vykdo kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymų rinkoje, poveikio vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygio stebėseną ir teikia viešas ataskaitas apie tokios stebėsenos rezultatus.“	Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytą, siūlome aptariamame EEĮ straipsnyje įtvirtinti, kad tiekėjai sutartis su galutiniais vartotojais gali sudaryti pagal kintamosios kainos pasiūlymus, bet neįtvirtinti papildomos pareigos tiekėjams su vartotojais sudaryti atskiros sutarties rūšies – kintamosios kainos sutarties. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad siūlomas pakeitimas neprieštarautų Direktyvos nuostatom, kadangi neribotų vartotojų galimybių sudaryti sutartis pagal kintamosios kainos pasiūlymus. Be to, tiekėjai nepatirtų papildomų administracinių kaštų, kadangi nebūtų įpareigoti su vartotojais, kurie pasirenka sudaryti sutartis pagal kintamosios kainos pasiūlymus, kurti naujo tipo elektros energijos tiekimo paslaugos sutarčių, kas neišvengiamai didintų tiek tiekėjų patiriamus elektros energijos tiekimo kaštus, tiek darytų įtaką galutinėms elektros energijos tiekimo kainoms. Atitinkamai koreguotinos visos EEĮ įtvirtinamos nuostatos, terminą „kintamosios kainos sutartis“ keičiant į terminą „kintamosios kainos pasiūlymas“.	pirkimo–pardavimo sutartį, apie poreikį (jei toks yra) įrengti išmaniąsias apskaitos sistemas, siekiant sudaryti sutartį pagal kintamosios kainos pasiūlymą sutartį. 4. Sutartys dėl kintamosios kainos pasiūlymo sutartys sudaromos raštu arba, esant techninėms galimybėms, elektroninių ryšių priemonėmis (naudojant saugų elektroninį parašą, elektroninės bankininkystės sistemą ar kitas technologijas), jei jomis galima tinkamai identifikuoti kintamosios kainos sutartį sudarantį asmenį. 5. Tiekėjai be išankstinio rašytinio galutinio vartotojo sutikimo neturi teisės keisti esamų sutarčių su galutiniu vartotoju į kintamosios kainos sutartis pagal kintamosios kainos pasiūlymus. 6. Taryba jos nustatyta tvarka vykdo kintamosios kainos sutarčių, kurios buvo sudarytos pagal kintamosios kainos pasiūlymus, pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymų rinkoje, poveikio vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygio stebėseną ir teikia viešas ataskaitas apie tokios stebėsenos rezultatus. 7. Taryba, jos nustatyta tvarka nustato visuomeninio tiekimo paslaugos kainos priedą prie kintamos elektros energijos kainos pasiūlymo. Šis priedas turi įvertinti visuomeninio tiekėjo tiekimo paslaugos kainą, balansavimo ir prekybos elektros biržoje sąnaudas, o taip pat ankstesnių laikotarpių negautas pajamas arba viršpelnius dėl skirtumo susidariusio tarp Tarybos nustatytos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainų.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		Tuo atveju, jeigu nebūtų atsižvelgta į Ignitis pasiūlymą ir EEĮ nebūtų atsisakyta sąvokos „kintamosios kainos sutartis“, prašome papildomai patvirtinti, kad šiuo reguliavimu tiekėjai nėra įpareigojami kurti naujų sutarčių rūšių ir kad sutartis tiekėjai (tuo atveju, kai vartotojas nori sudaryti sutartį pagal kintamosios kainos pasiūlymą) ir toliau galės sudarinėti pagal šiuo metu tiekėjų paruoštus standartinių elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugų teikimo sutarčių šablonus. Taip pat pažymime, kad remiantis šiuo metu galiojančios EEĮ redakcijos 67 straipsniu, visuomeninio tiekimo kainos yra reguliuojamos, todėl EEĮ būtina numatyti pareigas ir įgaliojimus Tarybai nustatyti visuomeninio tiekimo paslaugos kainos priedą prie kintamosios elektros energijos kainos, kuris įvertintų tiek balansavimo, tiek prekybos elektros biržoje sąnaudas, o taip pat ankstesnių laikotarpių negautas pajamas dėl skirtumo susidariusio tarp Tarybos nustatytos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainų. Dabartinė EEĮ pakeitimo projekto redakcija nenustato, kaip turėtų būti taikomos kintamosios elektros energijos kainos visuomeniniame	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		tiekinge, nors jos yra reguliuojamos. Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti 46² straipsnį 7 dalimi.	
3.	12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu 22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai „1. Galutiniai vartotojai turi teisę veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai tiesiogiai arba per nepriklausomus paklausos tiekėjus ar per tiekėjus, teikiančius su paklausos telkimu susijusias paslaugas, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“ 41 straipsnis. 61¹ straipsnio pakeitimas 3. Papildyti 61¹ straipsnį 7 dalimi: „7. Šio straipsnio nuostatos <i>mutatis mutandis</i> taikomos ir sutartims dėl su paklausos telkimu susijusių paslaugų, sudaromoms tarp vartotojo ir tokias paslaugas teikiančio tiekėjo.“	Pažymėtina, kad tiek aptariamame straipsnyje, kuriuo siūloma papildyti EEĮ, tiek kituose EEĮ straipsniuose, kuriuose kalbama apie <u>su elektros energijos paklausos telkimu susijusias paslaugas</u> (pvz., EEĮ 41 straipsnio 6 dalyje), nėra paaiškinama, kokios konkrečios paslaugos yra laikomos su elektros energijos paklausos telkimu susijusiomis paslaugomis, kurias gali teikti tiekėjai ir ar šios paslaugos skiriasi (jeigu skiriasi, tai kuo) nuo EEĮ 2 straipsnio 14² punkte apibrėžiamos elektros energijos paklausos telkimo veiklos. Atsižvelgiant į tai, kad nesant aiškos takoskyros tarp elektros energijos paklausos telkimo veiklos ir su elektros energijos paklausos telkimu susijusių paslaugų, taip pat į tai, kad nepriklausomai nuo to, kaip šios paslaugos būtų apibrėžiamos EEĮ, galutiniai vartotojai įgalinami veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai ne tik per nepriklausomus tiekėjus, bet ir per tiekėjus, nematome poreikio EEĮ atskirai išskirti su elektros energijos paklausos telkimu susijusių paslaugų termino, kadangi	12 straipsnis. Įstatymo papildymas 22¹ straipsniu 22¹ straipsnis. Aktyvieji vartotojai „1. Galutiniai vartotojai turi teisę veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai tiesiogiai arba per nepriklausomus paklausos tiekėjus ar per tiekėjus, kurie užsiima teikiančius su paklausos telkimu veikla susijusias paslaugas, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“ 41 straipsnis. 61¹ straipsnio pakeitimas 3. Papildyti 61¹ straipsnį 7 dalimi: „7. Šio straipsnio nuostatos mutatis mutandis taikomos ir sutartims dėl su paklausos telkimu susijusių paslaugų, sudaromoms tarp vartotojo ir tokias paslaugas teikiančio tiekėjo.“ Pasiūlymai esamai EEĮ redakcijai 41 straipsnis. Tiekimo veiklos principai <...> 6. Nepriklausomi tiekėjai gali siūlyti vartotojams su vartotojo paklausos pokyčio valdymu ir elektros energijos paklausos telkimu susijusias paslaugas.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		jis savo turiniu neturėtų skirtis nuo EEĮ 2 straipsnio 14² punkte apibrėžtos elektros energijos paklausos telkimo veiklos. Atitinkamai siūlome EEĮ 22¹ straipsnyje įtvirtinti, kad galutiniai vartotojai turi teisę veikti elektros energetikos sektoriuje kaip aktyvieji vartotojai per tiekėjus, teikiančius paklausos telkimo paslaugas. Atitinkamai papildomai koreguotinos ir kitos EEĮ nuostatos, kuriose vartojama sąvoka „su elektros energijos paklausos telkimu susijusios paslaugos“, šalinant šią nuostatą iš EEĮ ir keičiant ją į terminą „paklausos telkimo paslaugos“ (šiuo metu galiojančios EEĮ redakcijos 41 straipsnio 6 dalis). Papildomai pažymime, kad siūlomi EEĮ pakeitimai (įtvirtinimas, kad elektros energijos paklausos telkimo veikla gali užsiimti ir tiekėjai) neprieštarauja Europos Parlamento ir Tarybos 2019 m. birželio 5 d. direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Direktyva), nuostatoms, susijusioms su elektros energijos paklausos telkimo veikla. Remiantis	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		Direktyvos nuostatomis, telkimas apibrėžiamas kaip – funkcija, kurią atlieka fizinis arba juridinis asmuo, kuris pardavimo, pirkimo arba pateikimo aukcionui bet kokioje elektros energijos rinkoje tikslais sukombinuoja daugelio vartotojų apkrovas arba jų pagamintą elektros energiją (Direktyvos 2 straipsnio 18 punktas). Sprendžiant iš aukščiau nurodyto paklausos telkimo apibrėžimo, taip pat kitų Direktyvos nuostatų, Direktyva neriboja asmenų sąrašo, kurie gali užsiimti paklausos telkimo veikla. Atitinkamai, nėra numatyta jokių apribojimų asmenims, užsiimantiems minėta veikla, tuo pačiu užsiimti ir elektros energijos tiekimo veikla. Be to, Direktyvoje nėra išskiriamas terminas „su paklausos telkimu susijusios paslaugos“.	
4.	13 straipsnis. Įstatymo papildymas 22² straipsniu „22² straipsnis. Piliečių energetikos bendruomenės „6. Piliečių energetikos bendruomenės tiesiogiai arba per telkėjus turi teisę patekti į elektros energijos rinką.“	Įstatymo projekte nustatyta, kad Piliečių energetikos bendruomenės turi teisę užsiimti gamyba, įskaitant gamybą iš atsinaujinančių išteklių, skirstymo, tiekimo, suvartojimo, paklausos telkimo, energijos kaupimo, energijos vartojimo efektyvumo paslaugų teikimu, arba elektros energija varomų transporto priemonių įkrovimo paslaugomis, arba savo dalininkams teikti kitas su veikla elektros energetikos sektoriuje susijusias paslaugas.	13 straipsnis. Įstatymo papildymas 22² straipsniu „22² straipsnis. Piliečių energetikos bendruomenės „6. Piliečių energetikos bendruomenės tiesiogiai arba per telkėjus ir (ar) tiekėjus turi teisę patekti į elektros energijos rinką.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
		Manytina, kad į energetikos rinką Piliečių energetikos bendruomenės turi galimybę patekti ne tik per telkėjus, bet ir per tiekėjus. Atsižvelgiant į tai, siūloma patikslinti, kad Piliečių energetikos bendruomenės į elektros energijos rinką gali patekti ir per tiekėjus.	
5.	17 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas 34. Papildyti 31 straipsnį 6 dalimi: „6. Rengdamas ir taikydamas prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus, perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad su dažnio reguliavimu nesusijusioms papildomoms paslaugoms įsigyti būtų taikoma skaidri ir dalyvavimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinį visų susijusių rinkos dalyvių, be kita ko, rinkos dalyvių, siūlančių atsinaujinančių išteklių energiją, rinkos dalyvių, užsiimančių paklausos valdymu, asmenų, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančių energijos kaupimo įrenginius, ir paklausos telkimu užsiimančių rinkos dalyvių dalyvavimą. Prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarką, tokių paslaugų specifikacijas ir, kai tikslinga, standartinius reikalavimus perdavimo	Projekte nėra apibrėžta ir aišku, kas yra laikoma <i>dalyvavimu grindžiama procedūra</i>. Kaip ji bus vykdoma ir kada yra laikoma, kad procedūra jau yra grindžiama dalyvavimu.	Siūlome detalizuoti ir apibrėžti, kas aptariamo 31 straipsnio 6 dalyje yra laikoma <i>dalyvavimu grindžiama procedūra</i>.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sistemos operatorius teikia Tarybai tvirtinti prieš tai suderinęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir prireikus su kitais rinkos dalyviais.“		
6.	36 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 51 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Tinklų operatoriai elektros energijos suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį pateikia tinklų operatoriaus savitarnos interneto svetainėje tiems vartotojams, kurių objektams yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis išmaniosiose apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.“	Tiekėjams turi būti užtikrinama galimybė neatlygintinai gauti jų vartotojų suvartojimo duomenis iš operatorių pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui. Jei apskaita vykdoma su išmaniaisiais apskaitos prietaisais, tai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui tokie duomenys tiekėjui privalo būti pateikiami operatoriaus turimu detalumu kaip ir vartotojui, nes tai sudaro būtiną informaciją sąskaitoms pateikti. Visų vartotojų, nepriklausomai nuo apskaitos būdo suvartojimo duomenys, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, turi būti pateikiami neatlygintinai tokių vartotojų tiekėjui. Už papildomą mokestį gali būti teikiami duomenys, kai jie teikiami realiu laiku pagal faktinį suvartojimą.	36 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 51 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip: „5. Tinklų operatoriai elektros energijos suvartojimo duomenis apskaitomu detalumu už praėjusį ataskaitinį laikotarpį pateikia tinklų operatoriaus savitarnos interneto svetainėje tiems vartotojams, kurių objektams yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai ir informacinių ryšių priemonėmis sutartį dėl elektros energijos tiekimo su tokiais vartotojais sudariusiems tiekėjams. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis išmaniosiose apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.“
7.	37 straipsnis. Įstatymo papildymas 52¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 52¹ straipsniu: „52¹ straipsnis. Tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės	Siūloma atsisakyti standartinių formų teikimo apie pasiūlymus, nes kiekvienas nepriklausomas tiekėjas turės skirtingų laikotarpių, įsipareigojimų, papildomų naudų ar	37 straipsnis. Įstatymo papildymas 52¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 52¹ straipsniu: „52¹ straipsnis. Tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	„4. Siekiant užtikrinti tinkamą šio straipsnio 1 dalyje nustatytos tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės veikimą, tiekėjai Tarybos nustatyta tvarka, terminais ir periodiškumu privalo pateikti konkursą laimėjusiam asmeniui Tarybos nustatytos standartinės formos informaciją apie tiekimo ir kitų paslaugų pasiūlymus, įskaitant pasiūlymus kintamosios kainos sutartims sudaryti.“	dovanų / nuolaidų tarifų plane pasiūlymus, todėl nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų įvairovė, bei tai, kad kainos nėra reguliuojamos, nepalieka galimybių nustatyti konkrečių formų, tad turi būti nustatoma pateiktinos informacijos apimties, o ne forma. Standartizuotos formos neleistų vartotojams pamatyti visų tiekėjo pasiūlymo savybių bei pradėtų riboti visos rinkos vystymąsi ir naujų paslaugų, pasiūlymų atsiradimą rinkoje. Atsiradus naujoms paslaugoms, formos galimai nepristatytų operatyviai vartotojams tokių tiekėjų (naujų) pasiūlymų. Todėl tik turint duomenų visumą, o ne jų formą, galima užtikrinti sisteminį duomenų palyginimo įrankį.	„4. Siekiant užtikrinti tinkamą šio straipsnio 1 dalyje nustatytos tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės veikimą, tiekėjai Tarybos nustatyta tvarka, terminais ir periodiškumu privalo pateikti konkursą laimėjusiam asmeniui Tarybos nustatytos apimties standartinės formos informaciją apie tiekimo ir kitų paslaugų pasiūlymus, įskaitant pasiūlymus kintamosios kainos sutartims sudaryti.“
8.	32 straipsnis. Įstatymo papildymas 46³ straipsniu Papildyti Įstatymą 46 ³ straipsniu: „46³ straipsnis. Tiekėjų informacijos teikimas 1. Tiekėjai ne mažiau kaip penkerius metus saugo ir Tarybai jos nustatyta tvarka teikia ataskaitas, kuriose pateikiami duomenys apie dvišales sutartis, įskaitant elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, sutartis sudarytas su perdavimo sistemos operatoriumi ir sutartis, susijusias su	Pastebime, kad iš pateiktos straipsnio konstrukcijos nėra aišku, apie kokių sutarčių ataskaitas ir jų teikimo privalomumą yra kalbama (sutartis, sudaromas mažmeninėje rinkoje, ar sutartis, sudaromas tiek mažmeninėje, tiek didmeninėje elektros energijos tiekimo rinkoje).	Siūlome aptariamame straipsnyje patikslinti dėl kokių rinkų (tik mažmeninės ar ir didmeninės elektros energijos tiekimo rinkos) Tiekėjai bus įpareigoti saugoti ataskaitas ir teikti jas Tarybai.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	UAB „Ignitis“ komentaras	Siūlomas pakeitimas
	išvestinėmis priemonėmis.		

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	UAB „Ignitis“, Žvejų g. 14, LT-09310 Vilnius, Lietuva (2020-09-10 10:22:14)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJOS PARENGTŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-09-09 Nr. SD-2020/404
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2020-09-10 Nr. 2-4309
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Tvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Artūras Bortkevičius, Tarnybos direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-09-10 08:38:02 (GMT+03:00)
Parašo formatas	Xades-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-09-10 08:38:24 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-02 16:05:26–2024-07-31 23:59:59
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sisteminis vartotojas, Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-09-10 09:42:47 (GMT+03:00)
Parašo formatas	Xades-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33, "Gauto dokumento registracija" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant CN=Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, O="Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, į.k.302308327", L=Vilnius, S=Lithuania, C=LT sertifikatą, sertifikatas galioja 2019-03-12 13:36:33–2022-03-11 13:36:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2020-09-10 10:22:14)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2020-09-10 10:22:14 atspausdino Elena Mačiulaitytė
Paieškos nuoroda	-

Papildomi metaduomenys	-
------------------------	---